Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Günlük Siyasi Gazete

Gerçek

23 EYLÜL 1979
Sayı 115
500 Kuruş

Türkiye-AET İlişkileri ve Tekelcilerin Değişen Tavrı

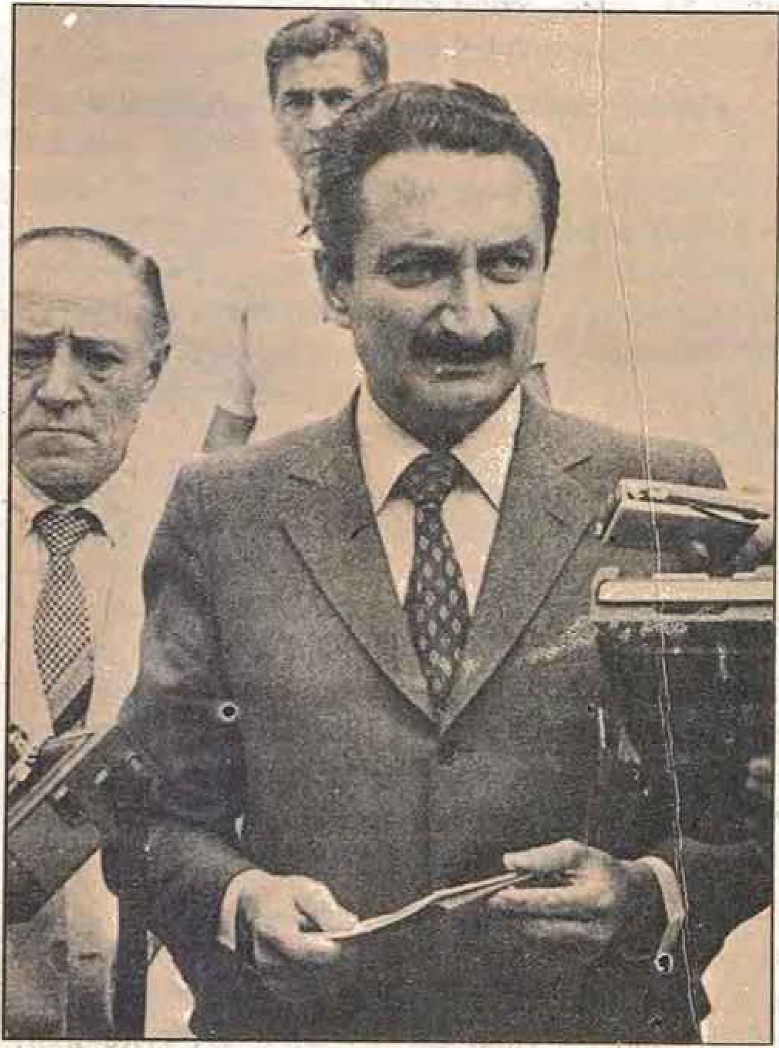
BİR İKİ YIL ÖNCE AET'YE ÜYE STATÜSÜNDE KATILMA KONUSUNDA OLUMSUZ TAVIR ALMA «TAKTİĞİ» İZLEYEN TEKELCİ SERMAYE ÇEVRELERİ, YUNANİSTAN'IN TAM ÜYELİĞE KABULÜNDEN SONRA, «BAZI SANAYİ DALLARINI GÖZDEN ÇIKARARAK» AET'YE TAM ÜYE OLUNMASINI İSTEMEYE BAŞLADILAR.

ANKARA'DA AET HEYETİ İLE YAPILAN SON GÖRÜŞMELER, SOSYAL DEMOKRASİNİN TEKELCİLERİN EĞİLİMİNİ BENİMSEMİŞ OLDUĞUNU BİR KEZ DAHA ORTAYA ÇIKARDI.

Yazısı 3. sayfada

AET Bakanlar Konseyi Başkanı O'Kennedy, Başbakan Yardımcısı Çetin'le görüştü. Görüşmelerin ana konusu Ortak Pazar'la ilişkilerin yeniden canlandırılması.

Ecevit: işadamları rejim bunalımı istiyor

- Başbakan, Sükan ve DP yöneticilerini suçlayarak, «demokrasiye ara verilmesine umut bağlamış gibi bir görünüm içindedirler» dedi.
- Ecevit, Sükan'ın istifasında demokrasiden tedirgin olan iş çevrelerinin etkin olduğunu söyledi.

Yazısı 5. sayfada

Sermaye yeni hükümet modelleri arıyor

- **14 EKİM'DEN SONRA DOĞACAK HÜKÜMET KRİZİ YENİ ANTİ-DEMOKRATİK FORMÜLLERE ELVERİŞLİ BİR ORTAM YARATACAK**
- **CHP-AP KOALİSYONU OLASILIĞININ GÜÇLÜ OLMADIĞI, BUNA KARŞILIK «SIKIYÖNETİMLİ BİR PARTİLERÜSTÜ HÜKÜMET» DÖNEMİ İÇİN HAZIRLIK YAPILDIĞI SÖYLENİYOR**
- **MART AYINDAKİ CUMHURBAŞKANI SEÇİMİ İÇİN BELLİ KULİSLERDE ÇEŞİTLİ ALTERNATİFLER GÖRÜŞÜLÜYOR**

ANKARA (Özel) — Ecevit hükümetinin azınlığa düştüğü son siyasal gelişmelerle birlikte, hükümetin seçimleri izleyen dönemde düşürüleceği bekleniyor. «Meclis aritmetiği»ndeki son değişmelerin 14 Ekim öncesinde Meclis'in olağanüstü toplanmasına elverişli olmadığı ve Ecevit hükümetinin de istifa etmeyeceği bilindiğinden, hükümet bunalımının seçimlerden sonra başlayacağı belirtiliyor.

Milletvekili ara seçimlerinin muhtemel sonuçlarını da dikkate alan AP, Meclis'te güvensizlik oyu için yeterli sayı için kendinden emin gözüküyor. Şimdiki aritmetikle güvensizlik oyu limitine seçimden sonra ulaşmayı bekleyen AP. bu sayıyı garantilemek, CHP ise yeniden çoğunluğu sağlamak için karşılıklı transfer kulislerini yürütüyorlar.

Öte yandan, bir CHP - AP koalisyonu ihtimali güçlü görülmüyor. Buna karşılık, sermaye çevreleri ve onun baskı güçlerinin «sıkıyönetimli bir partilerüstü hükümet» dönemini başlatmak için yürüttükleri çabalar sürüyor. Dün de bildirdiğimiz gibi, Sükan'ın istifası da böyle bir yeni anti - demok-

Devamı S. 5, sütun 1'de

AP: Meclisler olağanüstü toplantıya çağrılabilir

GRUP BAŞKANVEKİLİ KIRATLIOĞLU «YENİ GELİŞMELER VAR» DEDİ

Ankara — Adalet Partisi Millet Meclisi grup Başkanvekili Esat Kıratlıoğlu, «hükümetin önümüzdeki günlerde istifa etmek zorunda kalacağını» öne sürmüştür.

Konuya ilişkin olarak Anadolu Ajansı muhabirinin sorularını cevaplandıran Kıartlıoğlu, bazı yeni gelişmelerin muhtemel olduğunu öne sürmüş ve sözlerini şöyle sürdürmüştür: «Hükümetin önümüzdeki günlerde istifa etmek zorunda kalacağını zannediyorum. CHP'nin ve Hükümetin içindeki gelişmeler neticesinde olacaktır bu. Gerekirse, meclisler de olağanüstü toplantıya çağrılabilecektir.»

ABD-Yunanistan ilişkileri gerginleşiyor

- NATO'nun, Haig planını kabul etmesi için Yunanistan'a baskı yaptığı bildirildi.
- Yunanistan'ın Sovyet ticaret gemilerine liman kolaylıkları sağlanmasına ABD karşı çıktı.

Atina, (a.a.) — Atina basınında yer alan yorumlarda, ABD-Yunanistan ilişkilerinin bir bunalım aşamasında olduğu ileri sürüldü. Bunalım nedeninin Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına geri dönüşü ve Sovyet ticaret gemilerine Yunanistan'ın Syros tersanesinde havuzlanma olanağı sağlanması sorunlarıyla ilişkili olduğu bildiriliyor.

Atina basını, ABD savunma bakan yardımcılarından James Siena'nın geçtiğimiz 14 Eylül günü Yunanistan'a beklenmedik bir ziyaret yaptığını, ancak 4 gün süren görüşmelerden sonra ülkesine «elleri boş» olarak dönen Amerikalı yetkilinin Başbakan Konstantin Karamanlis tarafından kabul edilmediğini yazdı.

Siena'nın Atina ziyareti, ABD-Yunanistan savunma anlaşmasına ilişkin görüşmelerin yeniden başlatılmasına yönelik olarak değerlendiriliyor. Bu arada söz konusu anlaşmanın imza tarihinin ertelendiğine dikkat çekiliyor.

Atina basınına göre Karamanlis hükümeti, savunma işbirliğine ilişkin görüşmelere başlanmasının ön koşulu olarak NATO'nun askeri kanadına Yunanistan'ın dönüşünün kabul edilmesini istiyor. Ancak hükümetin bu iddiaları yalandığı açıklandı.

Siena'nın Yunanistan'a yaptığı ziyaretle ilgili olarak Yunanistan Komünist Partisi tarafından yayınlanan bir bildiri de ise NATO'nun Haig planını kabul etmesi konusunda ABD'nin Yunanistan'a baskı yaptığı belirtilerek, başbakan Karamanlis'in Sovyetler Birliği'ne, Macaristan'a ve Çekoslovakya'ya yapacağı resmî ziyaretlerin arefesinde böylesine bir baskının yakışık almadığı savunuldu.

Öte yandan Yunanistan'ın Sovyet ticaret gemilerine liman kolaylıkları sağlaması üzerine ABD'nin bunu önlemek için Yunanistan hükümeti nezdinde girişimlerde bulunduğu açıklandı. ABD dışişleri bakanlığı sözcüsü Hodding Carter, söz konusu anlaşmanın bundan sonra yapılacak benzeri anlaşmalara emsal teşkil edeceği ve Sovyet donanmasına doğu Akdenizde lojistik destek sağlayan yardımcı gemilerin de bu hizmetlerden yararlanabileceği gerekçesiyle Amerikan hükümetinin bu durumdan kaygı duyduğunu açıkladı.

Gerçek Durum

Tek çözüm yolu solun birliğinden geçer

Türkiye'de yaşanılan toplumsal siyasal kargaşada, geniş emekçi yığınlar bir çıkış yolu arıyorlar. Faşist kudurganlık, tüm demokratik haklar üzerindeki gerici uygulamalar, pahalılık, işsizlik, dayanılmaz geçim sıkıntısı, kuyrukluklar ve yokluklar içinde geçen yaşam ve nihayet milyonlarca insanı pençesinde kıvrandıran yoksulluk... bütün bunlar, şu anda halk güçlerinin karşı karşıya bulunduğu sınıfsal ve ulusal baskıların en çarpıcı yansımalarını oluşturuyor.

Bugün geniş emekçi yığınlar, MC alternatifine karşı CHP'yi tercih etmekle hiçbir soıunlarının çözümlenemeyeceğini görmüş durumdadırlar. Halkımızın birçok güncel talebine vaadlerde bulunarak iktidara gelen CHP, bu vaadlerine tümüyle sırt çevirdiği gibi, daha da geriye giderek, halkın karşısına geçmiştir. CHP, bırakınız halkımızın ekonomik-demokratik acil taleplerini karşılamayı, giderek artan faşist zorbalığa bile teslim olmuştur.

Halkçı olduğunu ileri süren sosyal demokrasinin, halka ne denli ters düşerek, kendisine kapalı kapılar ardında alternatif aradığı bellidir. CHP kurmayları emperyalist tekelci burjuva ve asker-sivil büyük bürokrasi ilişkileri ağı içinde manevra alanı arayarak iktidardaki şanslarını sıfıra dek tüketmişlerdir. Bu egemen ilişkilerin ve burjuva politik manevraların kaçınılmaz sonucu ise, gericiliğe teslimiyetten başkası olamazdı. Nitekim de yerli sosyal demokrasinin vardığı hazin son da bu olmuştur.

CHP'nin, ne uzun, ne de kısa vadeli bir umut olmadığı artık sadece işçi sınıfı sosyalistleri tarafından bilinen bilimsel bir gerçeklik olmaktan çıkmıştır. CHP'nin çözüm olamayacağı, eskiden CHP sempatizanı olan geniş yığınlar tarafından da kavranmıştır, kavranmaktadır.

Sosyal demokrasinin ve onun izleyicilerinin reformcu düşleri yıkılmıştır. Reformculuğun her tür-

Demirel: «Hükümetin yapacağı iş gitmektir.»

- **AP GENEL BAŞKANI, ERKEN SEÇİM KONUSUNDA «SEÇİM SONUÇLARINI GÖRMEK LAZIM. BİZDE ŞİMDİDEN YORUM YOK» DEDİ.**

Adalet Partisi Genel Başkanı Demirel, basın mensuplarının «Sükan'ın istifasını nasıl karşılıyorsunuz?» sorularına karşılık olarak «Hadise ile ilgili yorum yapmam. Olayın meydana getirdiği durumu anlatıyorum. Hükümet zaten çoğunluğunu kaybetmişti. Şimdi bu sayı daha eksilmiştir» demiştir.

Demirel sözlerini daha sonra şöyle sürdürmüştür:

«Ne zamandır söylüyorum. Mecliste çoğunluğu olmayan bir hükümetin, Türk Anayasası ve demokrasiyle uygun olduğu söylenemez. Hükümet meclisten kaçtıktan sonra bütün tasarrufları gayri meşrudur.

«Hükümetin kendisi gayri meşrudur. Bir işgal hükümetidir. Fiili durum vardır. Gücünü işgalden alıyor. Yapacağı iş gitmektir. Milletin kendilerini kovmalarını bekliyorlarsa, millet de kovar».

AP lideri, «sağ oyları bölmeyelim derken hep MSP'yi suçluyorsunuz. MHP sağ oyları bölmüyor mu» sorusuna da şu karşılığı vermiştir:

«Bütün dereler ırmağa akmalı derken, bütün sağ oyları kastediyorum. Milliyetçi oylar bütün olduğu takdirde memleket bu hale gelmez.»

Demirel, CHP-MSP koalisyonu olup olmayacağı sorusuna da «CHP de MSP de, kiminle olsa hükümet kurar. Onlara prensip falan vız gelir» demiştir. Demirel, erken seçimle ilgili olarak da «seçim sonuçlarını görmek lâzım. Bizde şimdiden yorum yok» demiştir.

İmparator (!) Bokassa altın tahtını yitirdi

Orta Afrika'da cumhuriyet ilan edildi

BİR DARBEYLE DEVRİLEN BOKASSA 150 ÇOCUĞU ÖLDÜRTMÜŞTÜ

Bangui (a.a) — Afrika kıtasının tam ortasında bulunan Orta Afrika'da, kendi kendisini imparator eden Bokassa en yakın yardımcısı tarafından kansız bir darbe ile devrildi. Darbeyi gerçekleştiren David Dacko «Orta Afrika Cumhuriyeti»nin kurulduğunu ilan etti.

Bokassa'nın ülkesinden ayrıldığı ve halen bilinmeyen bir yerde olduğu bildiriliyor. Darbeyi gerçekleştiren David Dacko, Bokassa'nın kişisel danışmanıydı. Darbeyi gerçekleştiren David Dacko, Bokassa'nın kişisel danışmanıydı. Darbeyi gerçekleştirdikten sonra yaptığı konuşmada darbeyi ülkenin selameti için yaptığını belirtti ve kendisinin devlet başkanı görevlerini üstlendiğini söyledi.

David Dacko 1965 den önce de ülkenin cumhurbaşkanıydı. Ancak o yıl, o sırada albay olan Bokassa'nın gerçekleştirdiği darbe ile görevinden uzaklaştırılmıştı. Bokassa iktidara gelince kendisini imparator ilan etmiş, «I. Bokassa» adıyla ve muhteşem törenlerle tahta çıkmıştı.

Altın kaplı kartal biçimindeki tahtı için milyonlar sarfeden Bokassa, tahta çıkma töreninde de üniformaları olmadığı için 150 çocuğu katlettirmişti.

Öte yandan yeni devlet başkanı Dacko'nun ilan ettiği gece sokağa çıkma yasağı devam ediyor. Tüm hastahane personelinin de Bangui üniversite hastanesinde bulunmaları bildirildi. Dacko'nun radyoya yerleştiği ve oradan bildirilerle ülkeyi yönettiği öne sürülüyor. Tüm polis örgütü de cumhurbaşkanını koşulsuz olarak destekliyor.

Fransız hükümeti de Bangui'ye bir askeri birlik göndermeye karar verdi. Bu konuda bir bildiri yayınlayan Fransız hükümeti, söz konusu kararın «Orta Afrika devleti yöneticileri olan cumhurbaşkanı Dacko ve başbakan Henri Maidou tarafından yapılan çağrı üzerine alındığını ve birliğin görevinin halkların güveliğine ve Afrika Komisyonunca saptanan insan haklarına karşı yapılan engellemeleri ortadan kaldırmak olduğunu» belirtti.

Orta Afrika, Afrika'nın tam ortasındadır. Ülkenin 623.000 kilometrekarelik topraklarında 4 milyon insan yaşamaktadır.

Angola devlet başkanlığına Eduardo Dos Santos getirildi

Angola devlet başkanlığına Maliye Bakanı Jose Eduardo Dos Santos getirildi. Bilindiği gibi Angola Halk Cumhuriyeti Devlet Bakanı Agostinho Neto geçtiğimiz günlerde Moskova'da tedavi edilmekte iken ölmüştü.

Başkan Neto'nun ölümüyle boşalan Angola İşçi Partisi siyasi büro asil üyeliğine de yedek üyelerden binbaşı Manuel Alexandre Rodriguez seçildi. Diğer taraftan Dışişleri Bakanı Paulo Jorge ve Dış Ticaret Bakanı Roberto de Almeida, parti merkez komitesi asil üyeliklerine seçildi. Daha önce merkez komitesi üyesi olan Kundi Payama ise siyasi büro yedek üyeliğine getirildi.

Makine Kimya'da yetkili sendika adli tıp raporlarına göre belirlenecek

Ankara (a.a.) — Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu'na bağlı Ankara ve Kırıkkale de kurulu 16 işyerinde çalışan 16.000 işçi adına toplu iş sözleşmesini bağıtlayacak sendikanın, üye giriş fişleri ve istifalar üzerinde İstanbul Adli Tıp Meclisi raporunun alınmasından sonra saptanacağı bildirildi.

Daha önce 16 işyerinde Çalışma Bakanlığı kararı ile toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi Türk-İş üyesi Türk Metal sendikasına tanınmış, bu karar Ankara iş mahkemelerince iptal edilmiştir. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi iptal kararını inceleyecek, durum saptaması yolu ile Türk Metal

Devamı S. 5, sütun 5'te

Radyo ve televizyonda propaganda için bugün kura çekiliyor

Ankara, (a.a.) — Siyasi partilerin, 14 Ekim Cumhuriyet Senatosu A grubu üçte bir yenileme, Cumhuriyet Senatosu ve milletvekili ara seçimleri dolayısıyla, Radyo ve Televizyonda yapacakları propaganda konuşmaları için, bugün Yüksek Seçim Kurulu'nda ad çekilecektir.

Seçimlere katılan partilerin, lider ve sözcülerinin kura çekiminde belirlenecek sıraya göre yapacakları propaganda konuşmaları 2 Ekim Salı günü başlayacaktır.

Propaganda konuşmalarında ilk kez bu yıl televizyondan da yararlanılacaktır. Radyo ve Televizyonda propaganda konuşmaları 13 Ekim Cumartesi günü sona erecektir.

Öte yandan Yüksek Seçim Kurulu, matbu ya da elle yapılmış, afiş, pankart, pano, resim ve benzeri şeylerin, seçim propagandası amacıyla ulaşım araçlarına asılarak, ya da yapıştırılarak taşınmasının yasak olduğunu kararlaştırmış ve bu kararı il ve ilçe seçim kurullarına duyurmuştur.

Büyük Sosyalist Partiye Giden Yollar

Hasan İzzettin DİNAMO

Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları içinde yaşayan kırk milyonu aşkın insanın yarısından çoğu işçi sınıfının insanlarından oluşmaktadır. Bu, çok büyük bir toplumsal ve siyasal potansiyeldir. Bu gücümüz, Büyük Millet Meclisine yüzlerce milletvekili verebilecekken, bugün, ne yazık ki, orda bir tek adamımız bile yoktur. Bu, elbette, salt, işçi sınıfımızın suçu değildir. Ulusal kurtuluş savaşının bitiminden beri kurulagelmiş olan bütün hükümetler, çekirdeğindeki burjuva diktatörlüğü, tek sınıf eğilimi yüzünden, solu hep dikenli tellerle kapayarak Büyük Millet Meclisi'ne giden yolları salt burjuvazinin trafiğine açık bırakmıştı. En son dakikaya dek seçime, yasal bölgeye giden yollar solun trafiğine kapalı bırakılmış, ancak, bir siyasal karambol döneminde körlemeye getirerek seçim bölgesine dalan işçi sınıfı, Millî Bakiye bâbından Meclise bir grup sokmuş, böylece şeytanın bacağını kırdığına sevinmişti. Ancak, biraz sonra, tehlikeyi gören ağa ve burjuva partileri, hemen bu maddeyi yasadan çıkararak bir kez daha Türkiye işçi sınıfını yüksek tevettürlü elektrikle yüklü tel örgülerle çevrili sınırın ötesinde bıraktı.

Menderes diktatörlüğüne karşı bir grupluk milletvekili çıkarabilen işçi sınıfı, Demirel hükümetlerinin, 12 mart engizisyonunun şaşırtıcı darbelerinden sonra, daha çok bilinçlenip tutarlı topluluklar içinde birleşecekken inanılmaz bir talihsizliğe kurban giderek parçalanıp bayağı tuzbuz olacak duruma gelmiştir. Bu duruma gelen, biliniz ki salt işçi sınıfının iril ufaklı yöneticileridir. Büyük kütle, sayısız işçi ve emekçi, kendisine toptan sahip çıkacak, kendisini burjuva ve ağa bataklığından kurtarıp çıkaracak birleştirecekleri beklemektedir.

Şimdiye dek işçi sınıfı denizinden ancak birkaç damlacık demek olan birkaç particik kurulabilmiştir. Ancak, bunlar, küçük olmakla birlikte hiç de küçümsenmeye gelmez. Çok korkunç, tehlikeli koşullar altında, her şey göze alınarak kurulmuşlardır. Şundan ki, burjuvazi, insanlarımızın yanyana gelmesi için gerekli alanlara giden yolları kapayan elektrikli telleri hâlâ ortadan kaldırmamayı başarmıştır. Milyonlarca bilinçli işçi sınıfı insanımız, büyük Türkiye Sosyalist Partisi'nin, bu ilk partilerin çekirdeğinden doğacağını bilerek sabırsızlıkla beklemektedir. O zaman, Büyük Millet Meclisine giden yolları hep birlikte temizleyecek, belki meclise yüzlerce işçi-emekçi milletvekili göndereceğiz. Bu büyük kütleyi sarsarak yola çıkarmanın sihirli gücü, sosyalist partilerin elindedir. Onların dışında henüz hiçbir örgüte mal olmamış sayısız kişi, başıboş, kapılanacağı büyük örgütün çağrısını beklemektedir.

Bugün, birçok kişinin anlayamadığı bir doğru vardır: eski silahsız Turancılık faşizminden gelişerek silahlı, öldürücü bir salgın hastalık haline gelmiş olan Hitler faşizmi, gerek işçi sınıfını, gerekse küçük burjuvaziyi ölüm korkusuyla burun buruna getirip uyandırmıştır. Bugünkü işçi sınıfı insanları, hiçbir zaman on yıl önceki işçi sınıfı insanlarımız değildir. Onların tepesinde çan çalan faşizm dahi onları bu kerte uyandırdığının ayrımında değildir. Faşizmin getirdiği uyanıklık, birdenbire oluşmuş toplu bir uyanıklıktır.

Birkaç yıl önceydi: Kamplarda, talimatgâhlarda yetiştirilen komandolar kentlere gönderilmiş, oralarda gerekli kurbanların defterlerini dürmeğe başlamışlardı. O günlerde bana Bakırköy lisesinden üç çocuk gelmiş, benimle röportaj yapmak, sonra da okulda bir dergi çıkarmak istediklerini söylemişlerdi. Bu yüzden arasıra bana gidip gelmekteydiler. Hiç de sosyalist değildiler. Sempatizan bile demek güçtü. Okulun tanınmış solumtırak üç öğrencisiydiler. Aradan bir iki ay geçmişti. Bir gün çocuklar bana heyecanla geldiler. «Efendim, dediler, şimdi, bütün okul sosyalist, bizden olmayan yalnız üç kişi var.» Bütün öğretmenler de yöneticiler de şaşkınlık içindeymişler. Şaşkınlıkta bizim üç kafadar da onlardan aşağı kalmıyordu, elbette. «Ne oluyorsunuz böyle çocuklar, size ne oldu böyle birdenbire?»

Öğretmen de, yöneticiler de uyuyordu. Bu, bir mucize değildi. «Ölüm tehlikesinin, faşizm tehlikesinin yarattığı korkunun oluşturduğu dayanışmaydı. Sürü, kurdun saldırısından uyanmış, ayağını yere vuruyordu. Aptal faşizm, yıldırım hızıyla Türkiye sosyalizmine ivme kazandırmıştı. Faşizmin silah sesleri, bugün de sosyalistleri çoğaltmakta, ancak onları abartmalı, ivecen, iyi düşünülmemiş, zamansız eylemlere koşturmakta, onlara kimi zaman yanlış adımlar attırmaktadır.

Topraklarımızın üzerinde hepsi de büyük sosyalist partinin damı altında güvene, düzene, dirliğe, sevecenliğe kavuşmak isteyen sayısız sosyalist beklemektedir.

Ey büyük Sosyalist Parti, aç bir ayak önce kocaman altın kapılarını, sel gibi dalalım içeri! Sürüyü yediği yeter kurtların!

«HAFİYE»NİN SOLUK BORUSUNA UZANAN EL

A. Hamdi Karsu

Ecevit hükümetinin bilmem kaç ayağından biri daha çökerken kimlerin «yaptığı ve bozduğu» bir kere daha açığa çıktı. Tekelci sermayenin tıkanan kan damarlarını açabileceği umuduyla bir araya getirilen siyasal güçlerin ve «kişiler»in niteliği ve oluşturdukları bileşim, bu mayayı oluşturanlar tarafından çok iyi biliniyordu.

CHP kendi **siyasal kişiliğine** de ortak ettiği, bileşimin bu unsurlarını uzun süre ayakta tutmayı başaramazdı. Ya onlardan uzaklaşıp yeni siyasal bileşimler deniyecek, ya da olduğu kadar onlarla yürüyecekti.

Her «reform» denemesinin bir koltuğa takılması, tekelcilerin çıkarlarının da Ecevit hükümetinde uyuma kavuşmadığını gösterdi. Bankalar kararnamesi, işçilerin yönetime katılması vb. hep topal kararlarla karşılaşıldı.

O halde, bu bileşimi ayakta tutan esas güçler, yine bu kendi eserlerinden umudu kestikleri ve desteği çektikleri zaman çözülme başlayacaktı. Bir bir, yerine yenisinin hazırlanması sürecine uygun olarak çözüldü tekelci sermayenin zorlama siyasi eseri.

Bu mozayik içinde Faruk Sükan'ın yeri ne olabilirdi.

Nesli tükenmiş hayvanlar, fosillerden daha ilginçtir ama, eğer yeryüzünde yaşaması için olanaklar tükenmişse, bu neslin son temsilcisini canlı tutarak müzelemek mümkün değildir. O da fosilleşecek, ancak bu sembolik yanıyla anılaşabilecektir. Ecevit hükümetinin emekli hafiyesi işte bu nedenle Ecevit hükümetinde **işlevsiz** kalıyordu. Hava kirlenmesiyle savaşıyordu ama, tüten bacaların sahiplerinden vizesiz yapılan her iş suya yazı yazmaktan ileri gidemiyordu!

Türkiye'nin bu hükümetle idare edilemiyeceğini herkese anlatabilmek için bir figüran daha övgüyle ulûfelendirildi. Sükan, gerici karanlık güçlerden, onlara bugüne kadar verdiklerinin karşılığını bir «aferin»le alarak çekilip gitti.

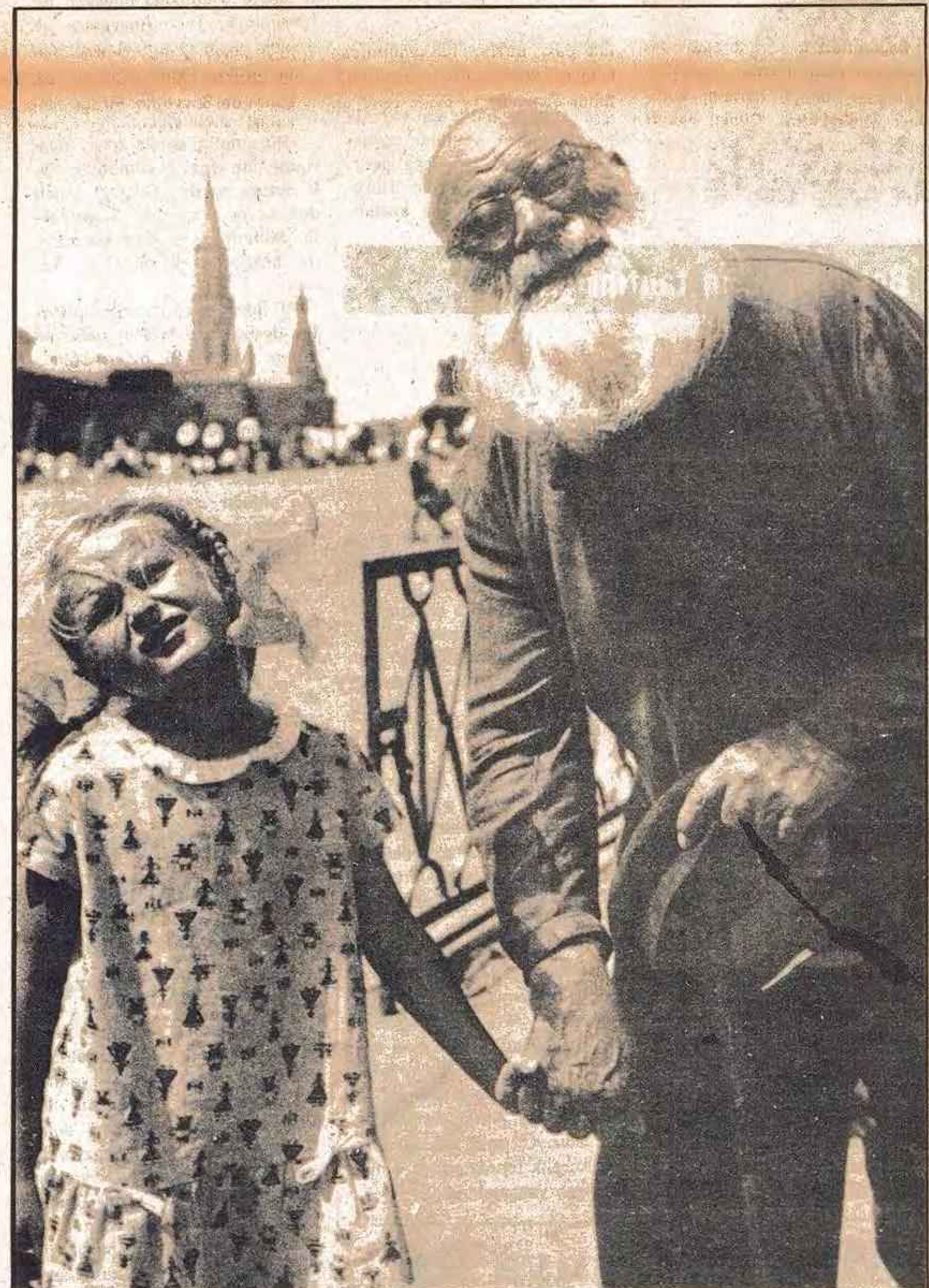
Giderken bazı hoş sesler çıkarmaya çalıştı. Lockheed firmasının iş ortaklarının, ya da komisyoncularının isimlerini söyledi. Küllenmiş bir yaranın üzerindeki sargı bezlerinin «markasını» açıkladı. Böylece, siyasal müzeye giderken, herkes tarafından hoşgörüyle karşılanacak bir «jest» yaptı.

Baskıcı rejim dileğini, dilek kuyusuna her gün bir taş daha atarak yakalamaya çalışanlar da Faruk Sükan'ı, «siyasal arafat» noktasından çekip aldılar, kendi saflarının arkasındaki müzeye taşıdılar.

Esas olan, Sükan'dan «boşalan» yerin onarılması değildir. Halkımız için zaten Sükan'ın gitmesiyle boşalan her hangi bir yer yoktur. Çünkü, aynı kalenin birbiri karşısında yer alan burçları arasındadır değişen denge. Kopan ve yuvarlanan taşlar emekçilerin başına düşmesin yeter.

Ama nasıl düşmez. Bu kavganın içinde yer almamakla. Yani, burjuva siyasal kavgalardan, kutuplaşmalardan bağımsızlaşmakla. Lâkin demokrasi güçleri, yıkılmakta olan burçları uzaktan seyrederek başlarını korumakla yetinemezler. Yerine yenisini, hatta tam karşısına yep yenisini kurabilmek için çalışmayı hızlandırmalıdırlar.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Sosyalist ülke insanının yaşamı

Pek çok kapitalist ülkede gözlerini dünyaya yeni açan bir insan için ve o insanın tüm yaşamı boyunca akla gelen sorular ve duyulan kuşkular vardır:

— Bu bebek ne olacak? Nerede bakılacak? Bu çocuk nasıl ve nerede okuyacak? İstediği öğrenimi yapabilecek mi? Bu genç hayatını nasıl kazanacak? İş bulabilecek mi? Yaşlanınca ne olacak, kim bakacak? İnsan hastalanırsa ne olcak? vs. vs.

Oysa bu türden sorulara ve kuşkulara tüm yabancı sosyalist ülke insanı. Bu ülkelerde bir insanın tüm hayatı güvence altında.

Elbette bebeklere bakılıyor. Gündüzleri kreşlerde, ana okullarında. Çocuklar okullarda okuyor, (zorunlu okuma süresi 10 yıl). Gençler istedikleri yüksek öğrenimi yapabiliyor ve herkes mutlaka iş bulabiliyor (Devlet tüm insanlara iş bulmakla yükümlü) yaşlılar ise bakım evlerinde bakılıyor. Hastalanan insanlar tedavi görüyor. Ve bütün bu hizmetler PARASIZ oluyor.

Elbette, sosyalist ülke insanı herşeyinden, bugününden, yarınından emin yaşıyor.

Manyas'ta GÖL-KOOP Birliği kuruldu

BALIKÇI KÖYLERİN KOOPERATİF HAREKETİ ENGELLENİYOR

Balık, kerevit gibi su ürünlerinin bolca bulunduğu Manyas Gölü çevresinde geçimini balıkçılıkla sağlayan 7 köy kooperatifi birleşerek GÖL-KOOP Birliği'ni oluşturdu. Böylece yıllardır göl ağalarının egemenliğinde olan su ürünlerinden emekçi köylülerin yararlanmaları yolunda geniş olanaklar açılmış bulunuyor. Ancak idarî makamların kooperatif çalışmalarını engellemeye yönelik baskıları ve yolsuzluklar kooperatif yöneticilerinin ve köylülerin belini büküyor. Örneğin, balık, kerevit gibi ürünlerin bol miktarda bulunduğu, Manyas gölünün denize akan ayağı Karadere bölgesinin ihalesinin 8 Eylül de yapılacağı bildirildiği halde, Bandırma mal müdürlüğü burayı su ürünleri kooperatiflerine bildirmeksizin 15 Ağustos tarihinde Halil Ersoy isimli şahsa 10 seneliğine devretmiş.

Manyas Gölü çevresinde balıkçı köylerinin oluşturduğu kooperatiflerin sorunları hakkında görüşlerine başvurduğumuz Hamamlı Göl-Koop Üretim, Planlama ve Pazarlama Başkanı KAZIM KAŞAR su ürünleri kooperatiflerinin diğer sorunlarını gazetemize şöyle açıkladı:

● Devlet Su İşlerinin göl ayağını açarak, göl suyunu akıtması, özellikle göl kıyılarında bulunan balık yuvalarının bozulmasına yol açıyor balık yatakları dağılıyor.

● Kooperatiflerce göl kenarında sazlık yapımı için Mal Müdürlüğüne yılda 158.000 TL. ödendiği halde, mal müdürlüğü yaz aylarında göl suyunun çekildiği bu sazlık araziyi kiraya vermekte ve kiracılar tarafından da göl kenarında balıkların yumurta bıraktıkları bu sazlıklar sökülmektedir.

● Manyas gölü çevresindeki çeltik ziraati, çeltikçilerin büyük ağızlı santrafüj borularla göl suyunu çekmeleri sonucu, balıkların çeltik tarlalarına giderek telef olmalarına yol açmaktadır. Boru ağızlarına balık geçirmeyecek bir ağ takılması gibi basit bir önlemin dahi uygulanması sağlanamamaktadır.

Birinci Mimarlık Bilimleri Kongresi 26 Eylül'de başlıyor

Ankara (a.a.) — ODTÜ mimarlık fakültesi ile çevre ve mimarlık bilimleri derneği tarafından düzenlenen 1. Mimarlık Bilimleri Kongresi 26 Eylül Çarşamba günü başlıyor.

Üç gün sürecek olan kongrenin son gününde çevre ve mimarlık bilimleri derneği tarafından her yıl verilen «ÇEMBİL» (Çevre Mimarisi Bilimleri) ödülünün Prof. Sezai Sirel'e, «gün ışığı ve aydınlatma» alanındaki çalışmaları ve İDMMA'da açılan yapı fiziği aydınlatma laboratuvarının kurulmasındaki çabaları nedeniyle verilmesi kararlaştırıldı.

«Birinci mimarlık bilimleri kongresi»nde çeşitli bilim adamları tarafından sunulan «çevre tasarımı», «çevrenin düzenlenmesinde yöntem bilimi», «konutlara ilişkin beğeni ve tercihler», «konutlarda mekan eylem uyumu», «binalarda biçim ve erke yapısı», «mimarlıkta deneysel tasarım», «mimarlıkta bilgisayar uygulama» ve «yapı gereksinmesinin ekonomi varlığı ve tasarımda maliyet» gibi konular tartışılacak.

Okurlardan

Sosyal muhalefetin bayrağını GERÇEK devraldı

GERÇEK gazetesinin günlük olarak yayına başlaması ülkemiz solu bakımından önemli bir döneme rastlamaktadır. Türkiye solunun bütünleşme sürecine başlangıç sayılacak günleri yaşıyoruz. Ayrıca bu güne dek ilericilere, sosyalizme sempati duyanlara bilinç taşıdığı, yol gösterdiği sanılan ilerici köşe yazarlarının durdukları, sustukları günlerde Gerçek her gün yayınlanacak. Halkımızın gerici partilerin ve CHP'nin açmazlarını tanıyıp yeni arayışlar içinde olduğu bir dönemde Gerçek günlük gazete olacak. Bunun gerekliliği apaçık ortadadır. Çünkü bilinen ilerici gazetelerdeki demokrat yazarlar okurlarına tüm deneyimlerine rağmen bizlere seçimlerde nereye oy verileceğini bilemediklerinden başka bir şey yazamaz haldeler. İlerici gazeteler, anti-demokratik gelişmeler karşısında çözüm olarak kendi kendine sansür uygulamayı veya susmayı tercih ediyorlar. Sosyalizm adına çıkarılan bazı gazete ve dergilerin grupçu, subjektif sekter tutumları ortada. İşte **Gerçek** bu aşamada doğrudan doğruya ihtiyaçtan doğmuştur.

Bilgilerinden kuşku duymadığımız yazar-çizerler ülke koşullarını çözüm yollarını az çok biliyor veya seziyor olmalılar. Ama gerçeği niçin göstermiyorlar? Nedenini varsın kendileri açıklasınlar. Bizler şunu anladık, onlar sosyal demokrasinin ilerisine adım atamayacaklar. İşte bunun için de bayrağı GERÇEK teslim alacaktır. Demokrasi mücadelemizin ve solun birliğinin güvencesi Gerçek olmalıdır. Bu yolda tüm zorlukların aşılmasında Gerçeğin rolü büyüktür. GERÇEK, EMEKÇİLERE ve TÜM HALKIMIZA KUTLU OLSUN! GERÇEK'in ZAFERİ DE OKUYUCULARININ DAYANIŞMASI ve DESTEĞİ İLE GERÇEKLEŞECEKTİR. GERÇEĞİ OKUYALIM. TANITALIM.

ÜNYELİ BİR GRUP
EMEKÇİ OKUR

Çağatay Anadol — Bakış

Partilerüstü Hükümet

Sükan istifa etti. Başbakanlığa yolladığı mektupta da «bunalımdan çıkılabilmesi için uygun siyasi ortam yaratılması gerekir» demiş.

«Uygun siyasi ortam» tekelci burjuvazinin yıllardır özlemini çektiği ve uğrunda yoğun çabalar sarfettiği bir yönetim şeklinin kısa ifadesinden başka bir şey değil. Ana çizgileriyle demokratik hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlandığı, grev hakkının askıya alındığı, ücretlerin dondurulduğu ve gelişen halk muhalefetinin baskı altına alındığı ve dolayısıyla meşhur «Hür Demokratik Parlamenter Düzen»e çok uygun bir yönetim şekli bu.

Böyle bir yönetim için gerekli olan siyasal kombinezon ise AP ile CHP'nin ortak hükümet kurmaya razı etmekle sağlanmak isteniyor. Son günlerin gelişmeleri tekelci burjuvazinin amacını gerçekleştirme yolunda önemli adımlar attığını gösteriyor. 30 Ağustos'ta Cumhurbaşkanı ve Genel Kurmay Başkanı tarafından verilen demeçler, Demirel'in «Ben 14 Ekim'de bu hükümet gidecek dedim, biz iktidar olacağız demedim.» sözü ve nihayet Sükan'ın istifa ettirilmesi bunun belirgin işaretleri.

Hükümetin 14 Ekim'den sonra gideceği, ya da bu ihtimalin çok güçlü olduğu bugünden söylenebilir. Eğer transfer piyasasında büyük dalgalanmalar olmazsa. Ama bu AP-CHP koalisyonunun kolaylıkla sağlanabileceği anlamına gelmiyor. Burjuvazinin bu iki büyük partisi iktidar için keskin bir rekabet içindeler. Üstelik «sağ oylar» MHP ve MSP tarafından bölündüğü için Adalet Partisi «solcu CHP» ile ortaklığın bu partilere yeni oy kaymalarını getirmesinden korkmaktadır.

O halde seçim sonrasında en olası hükümet şekli bir «bağımsız»ın başkanlığında kurulacak, bol bağımsız bakanla birlikte AP ve CHP'den bakan alacak bir «Partiler Üstü Hükümet»tir. Böylece, şeklen AP ve CHP ortak hükümet kurmuş olmayacak ve emekçi halkın böylesi bir hükümetten çekecekleri zulmün günahından bir ölçüde sıyrılmak mümkün hale gelecek!

Bu oyun nasıl bozulabilir? Üretici güçleri geliştirme olanağından yoksun olan burjuvazinin, bunun yarattığı bunalımları özgürlükleri baskı altına alarak aşma politikası on yıllardır uygulandığı gibi, halkımızın kaderi mi?

Görev başta işçi sınıfı sosyalistlerine sonra tüm demokratik güçlere düşüyor. Günümüzün somutunda yapılacak iş, seçimlerden sosyalizmin etkin bir başarı düzeyine ulaşarak çıkmasını sağlamaktır. İşçi sınıfı sosyalistleri bunun temel şartının, seçimlerde işçi sınıfına ve emekçi halka tek alternatif göstermek olduğunu ısrarla belirttiler. Çeşitli girişimlerde bulundular. Ama bugüne kadar olumlu bir yanıt alamadılar.

Henüz vakit çok geç değil.

Ama bu sağlanamazsa gene de yapılacak olan sosyalizmin seçimlerden başarılı çıkması için mücadele etmektir. Cumhuriyet Halk Partisi'ne, sağa açılma politikasının kendisini yiyip bitireceği **somut** olarak gösterilmelidir. Seçim sonrasında demokratik hak ve özgürlükleri daha da baskı altına alacak bir politikaya alet olmanın sonuçları şimdiden göze batırılmalıdır.

«Halk Partisinin oyları azalırsa demokrasi kötüye gider» diye düşünenler tam bir yanılgı içindedirler. Gerçek bunun tam aksidir. Demokrasinin en tutarlı savunucuları olan sosyalistlerin güç ve etkinliğinin artması demokrasiden yana güçler için tek çıkış yoludur. Bu akıldan hiç çıkarılmamalı.

Türkiye-AET İlişkileri ve Tekelcilerin Değişen Tavrı

AET Bakanlar Konseyi Başkanı O'Kennedy başkanlığındaki AET heyeti ile hükümet yetkilileri arasında Ankara'da yapılan görüşmeler önceki gün tamamlandı. Önceden beklendiği gibi, Ankara'daki görüşmelerde herhangi bir sonuca ulaşılamadı. Ancak, görüşmeler son 1-2 yıl içerisinde değişen eğilimlere ışık tutması açısından önemlidir.

Tekelci sermaye sözcüleri bir yandan görüşmelerde Türkiye tarafının politikasını belirlemeye çalışırlarken, öte yandan kendi istekleri doğrultusunda kamu oyu yaratmak için yoğun çabalar sürdürdüler. İşverenlerin dile getirdiği görüşler arasında, Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nin (KİT'lerin) Ortak Pazar'a girişi engellediği iddiası önemli yer tutuyordu.

Odalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Yazar, Tercüman gazetesindeki bir forumda, işverenlerin bu konudaki taleplerini şöyle özetliyordu: «Özel sektörün Ortak Pazar'a entegre olmasında ne kadar kolaylık görüyorsam, kamu sektöründe tam tersine büyük problemler doğacağına inanmaktayım.» TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Feyyaz Berker ise «KİT sorunu çözülmeden Ortak Pazar'a girmek imkânsızdır» sözleriyle aynı görüşü dile getirmiştir.

Görüldüğü gibi Türkiye tekelci sermayesi iki yılı aşkın zamandır AET'den kolaylık talep etmekten vazgeçmiş ve sorunu Türkiye içine indirgeyerek, «kamu sektörü pürüzünün» halledilmesine yönelmiştir.

Bununla birlikte, Türkiye'nin AET için cazip ve güvenilir bir yatırım alanı olmaktan çıktığı, Batı Avrupa devletlerinin Türkiye pazarından zaten yeterince yararlandıkları, bu nedenlerden dolayı, kendi şartlarını dayatmaya devam edecekleri bugünden bellidir.

Hatırlanacağı üzere, bundan bir kaç yıl önce, tekelci sermaye çevreleri AET'ye tam üye olma konusunda olumsuz bir tutum içindeydiler. AET'ye tam üye olma halinde, Türkiye'de sanayiin çökeceği, gümrük duvarlarının kalkmasının ekonomiyi altüst edeceği görüşü, sermaye çevrelerince —farklı dozlarda olmakla birlikte— genellikle ileri sürülmekteydi. Tekelcilerin bu sızlanmaları sonuç doğurmakta gecikmedi ve Türkiye AET'ye başvurarak tam üyeliğe geçiş süresinin dondurulmasını istedi. AET de bu öneriyi aynen kabul etti.

Ancak, yine hatırlanacağı gibi, geçtiğimiz aylarda —özellikle Yunanistan'ın AET'ye tam üyeliğinin kabulünden sonra— tekelcilerin tavırları değişti. Çeşitli vesilelerle, tekelciler ve onların sözcüleri Türkiye'nin vakit geçirmeksizin AET'ye tam üyelik için başvurması gerektiğini öne sürmeye başladılar. Bu tavır değişikliği de hükümetin icraatına yansımakta gecikmedi.

Tekelcilerin, AET ile ilişkilerin 5 yıl süre ile askıya alınmasını gereksiz gördüklerini yüksek perdeden tekrarlamaya başlamaları, yukarıda da değindiğimiz gibi, Yunanistan'ın AET'ye tam üyeliğinin gerçekleşmesi ve İspanya ile Portekiz'in de tam üyeliğin eşiğine gelmelerinden sonra ortaya çıktı. Yunanistan, 1 Ocak 1981'den itibaren tam üyelik statüsünün tüm yetkilerine haiz olacaktı. Bu yetkiler içerisinde, herhangi bir ülkenin AET'ye üyeliğini veto etme yetkisi de yer almaktaydı. İşte bu durum, tekelcilerin treni kaçırma telaşına kapılmalarına yol açtı. Muhtemel bir Yunanistan vetosu, tekelcilerin düşlerindeki tatlı kârları gölgelemeye başlamıştı. Çünkü, Türkiye ve Yunanistan'ın benzer ekonomik yapılara sahip olmaları, AET ülkelerine aynı türden ürün ihraç etmeleri ve topluluk üyesi metropol ülkelerde işçi çalıştırmaları vb. nedenlerle (ki bu nedenler Portekiz ve İspanya için de geçerlidir) yerli tekelcilerin nicedir hayalini kurdukları kârları Yunanistan tekelcilerine kaptırmaları «tehlikesini» gündeme getirmekteydi.

İşte bu muhtemel «tehlike»dir ki, tekelcileri büyük bir telaş içine düşürmüş ve bir iki yıl önceki sözlerini tümüyle unutarak bir an dahi vakit geçirmeksizin tam üyeliğe geçişin gereklerinin yerine getirilmesini ister hale getirmiştir. O kadar ki çeşitli sermaye çevreleri, Türkiye-AET ilişkilerinin 21. yıldönümü vesilesiyle verdikleri çeşitli demeçlerde ve ardından yaptıkları toplantılarda, AET'ye tam üye olmak için bazı sanayi dallarını tümüyle gözden çıkarmanın mümkün ve gerekli olduğunu söylemeye başladılar. Çünkü, tekelciler her şeyden fedakârlık edebilirlerdi ama, kârlarından asla!...

Tekelcilerin bu eğilimi elbette ki yeni ortaya çıkmış değildir. Bir iki yıl önce AET konusunda olumsuz tavır takınmaları da gerçekte bu eğilimin dışında değildir. Çünkü, Ankara anlaşmasıyla başlayan Türkiye-AET anlaşmalarının yeniden gözden geçirilmesini sağlamak ve en uzman kişilerin dahi içinden çıkamayacakları kadar karışık ve külliyetli bir toplama ulaşan sözkonusu mevzuat yığınında AET'den yeni bir takım tavizler koparabilmek için, tekelciler o sıralar böyle bir «taktik» izlemeyi yeğliyorlardı. Ancak, bu taktik AET'yi hiç mi hiç etkilemedi. Bunun üstüne, bir de Yunanistan AET'ye tam üye statüsünde katılınca, tekelciler «taktiklerini» değiştirmek zorunda kaldılar ve kapkaççı, vurguncu, kârdan başka hiç bir şey görmeyen tavırlarını tüm çıplaklığıyla gözler önüne serdiler.

Ankara'da yapılan Türkiye-AET görüşmeleri sırasında, Hür Teşebbüs Konseyi dahil olmak üzere tüm sermaye kuruluşlarının aynı minval üzere birbiri peşine demeçler vermeleri ve bu doğrultuda kamuoyu oluşturma gayretleri işte bu gelişmelerin ve eğilimin sonucudur. Sözkonusu görüşmelerden çıkan tek sonuç da, bu eğilimin sosyal demokrasi tarafından da benimsenmiş olduğunun bir kez daha ortaya çıkmasıdır.

Anti-emperyalist güçler, dün olduğu gibi, bugün de AET'ye karşı mücadeleyi yükseltmekle yükümlüdürler. Bu görev, bugün çok da yakıcı hale gelmiştir.

Bağlantısızlar Hareketi ve Geleceği

«Bağlantısızlar Hareketi» NATO ve Varşova askeri bloklaşması dışında kalan ülkelerin oluşturduğu bir harekettir. 1961 yılından buyana uluslararası politikada fiilen yer almaktadır ve bugün bu harekete katılan ülke sayısı doksanı geçmiştir.

«Bağlantısızlar Hareketi»ni tanıyabilmek için, bu hareketin isminden yola çıkmak yanıltıcı olur. Hareket'in ekonomik ve politik içeriği ele alınmalıdır.

Bu ülkeleri bir araya getiren esas faktör, anti-emperyalist olmalarıdır. Bağlantısız ülkeler, emperyalizme, yeni sömürgeciliğe, ırkçılığa karşı oldukları için bir araya gelebilmişlerdir. Bağlantısızlar hareketi bu genel konumunun ekonomik sonucu olarak, ülkeler arasındaki ilişkilerin adaletsizliğine ve politik sonucu olarak da, dünyayı emperyalizmin yararına olmak yeniden bir soğuk savaşa veya sıcak savaşa itmek istiyen güçlerin politikasına karşıdırlar. Bağlantısızları birleştiren temel, bu politik uyum temelidir.

Bağlantısız ülkelerin «bloklar dışı» oluşu mekanik olarak algılandığında yanlış sonuçlara varılır. Özellikle ABD emperyalizmi ve Maocu Pekin gericiliği, Bağlantısızlar Hareketini bloklara eşit uzaklıkta görmek ve göstermek isterler.

«Eşit Uzaklık» teorisi yanlıştır. Çünkü, her şeyden önce, dünyadaki askeri ve politik blokların nitelikleri aynı değildir. NATO, emperyalizmin bir savaş ittifakıdır, saldırgandır. Buna karşılık Varşova Paktı ülkelerini bir araya getiren faktör, NATO'nun bu saldırganlığına karşı önlem almaktır. Bu nedenle Bağlantısızlar Hareketi, farklı nitelikleri olan bloklara eşit uzaklıkta değildirler. Aksi halde, bağlantısızlar Hareketi kısır, dünya politikasını etkiliyecek bir dinamik olmaktan yoksun bir hareket olarak düşünmemiz gerekirdi. Gerçek durum böyle değildir.

Nedeni, Bağlantısızların, bloklar dışı olmakla birlikte, iki sistem arasındaki (kapitalizm-Sosyalizm) esas mücadelede taraf olmalarıdır.

Bağlantısızlar Hareketi daha doğarken sosyalist sistemin politikasıyla uyum içinde olmuştur. Çünkü sosyalist ülkeler, dünyadaki askeri ve politik bloklaşmaların sona erdirilmesini savunmaktadırlar. Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist sistemin, uğruna mücadele ettiği amaçlardan biri de gelişmekte olan ülkelerin gelişmiş ülkeler karşısında adil ve eşit ekonimik ilişkilere kavuşmasıdır ve bu, bağlantısızlar'ın da başlıca amacıdır. Sosyalist ülkelerin gelişmekte olan ülkelerle olan ekonomik ve politik ilişkileri karşılıklı yararları gözeten ortak bir temele sahiptir. Eşitsizlik emperyalist ülkelerle ilişkilerdedir ve bunun değiştirilmesi gerekir.

Görülüyor ki, Bağlantısızlar hareketinin, şu veya bu blok'a yakın olması, bu ülkelerin yöneticilerinin subjektif niyetlerinden değil, çıkarlarının objektifliğinden kaynaklanmaktadır.

Bağlantısız ülkelerin pek çoğu, gelişmekte olan ülkeler durumundadırlar. Bu, onların emperyalizmle olan derin çelişkilerini anlatır. Çünkü, bu ülkelerin gelişmelerinin önündeki en büyük engel, emperyalist ülkelerle aralarındaki ekonomik ve ticari ilişkilerdir. Bu ilişkiler tek yanlı bir sömürü mekanizmasıdır. Gelişmekte olan ülkelerin hammadde kaynakları emperyalist tekellerin talan ve yağmasından kurtarılmalıdır.

Bağlantısızlar Hareketi'nin, blokların dağıtılmasını gözeten politikası, dünya barışını korumak yönündedir. Çünkü askeri bloklaşmalar dünya barışını tehdit eden ve silahlanma eğilimlerini diri tutan koşulların ürünüdür. Sosyalist ülkelerin barış politikasıyla, Bağlantısızlar Hareketi'nin bu politik uyumu, barış mücadelesine güç katmaktadır.

Bağlantısızlık Hareketi'nin uluslararası politikada yerini tayin eden bir diğer faktör, bu ülke halklarının mücadelesidir. Hareket içinde yer alan ülkeler, halkları Asya'da, Afrika'da ve Latinamerika'da, emperyalizme karşı mücadele ediyorlar. Yani, bu ülkeler, kendi ulusal düşmanlarını doğru saptamışlardır, bu nedenle dostlarını da isabetle seçmeleri mümkün olmuştur. Sosyalist ülkelerle bağlantısız ülkeler arasındaki dostluk ve dayanışma bağlarının günden güne gelişmesinin maddi temeli budur. Bağlantısızlar Hareketi içinde yer alan ülkelerin bağımsızlığı amaçlayan ulusal ve demokratik hareketleri sosyalist sistem tarafından desteklemektedir.

Bağlantısızlar Hareketi'nin dünyanın bugününde ve geleceğinde nasıl bir dinamiği oluşturduğu sorulmalıdır. Bugüne kadarki gelişmeleri ve bugünkü politik-ekonomik tutumları, bu ülkelerin geleceklerini de belirliyor.

Hareket maddi konumu ve ilişkileri açısından, tek başına bir dinamiği değil, dünya devrimci sürecinin bir parçası, onun bileşenlerini içeren bir yan güç olarak oluşturuyor. Hareketin politik ağırlığı da bu nedenledir.

Başlangıçta bağlantısızlar hareketi içinde, emperyalizmin etki alanında kalan unsurlar olmuştur. Bunlar, yukarıda değindiğimiz mekanik bir yaklaşımla ABD ve SSCB'den aynı uzaklıkta durmayı «bloklar dışı» olmanın gereği sayıyorlardı. Ancak, Hareket içinde yer alan ülkelerin ezici çoğunluğu, bundan farklı olarak, blokların nitelikleri arasındaki ayırımı görebiliyordu. Bu politik deney ve tecrübe, Bağlantısızlar Hareketi'nin üzerine oturduğu temeli teşkil etti. Hareket kendi kendisini yenileyerek olgunlaştı.

Dünyada temel mücadele iki sistem arasındaki mücadeledir. Kapitalizme karşı sosyalizm... Bütün sınıfsal ve ulusal güçler, bu mücadelenin şu veya bu yanında yer tutmaktadırlar. Mücadele, ekonomik, askeri ve politik biçimler altında sürmektedir. Bağlantısız ülkeler ise, hem bugünkü konumları, hem de yönelimleri gereği, bu mücadeleyi «bağlantısızlık duvarı» üzerinden seyreden seyirciler değildir. Onlar da bizzat bu mücadele içinde yer alıyorlar ve dostlarının tarafını tutuyorlar. Dostları ise barış güçlerinden başkası değil.

Daha bugünden uluslararası politikada etkin bir güç haline gelmiş olan Bağlantısızlar Hareketi'nin, gelecekte de etkin bir rol oynayacağı belli olmuştur. Hem bu ülkeler arasında, maddi temelleri gittikçe güçlenen politik uyum pekiştikçe, hem de topyekûn hareketin politik tutumu ile dünya devrimci güçlerinin tutumu arasındaki uyum geliştikçe dünyanın değişim hızı yükselecektir.

6. KONFERANS'IN BAZI KARARLARI

Küba'nın başkenti Havana'da yapılan ve 9 Eylül günü son bulan, Bağlantısız Ülkeler Altıncı Konferansı özetle şu görüşleri sonuçlandırdı:

● Bağlantısızlar hareketi sağlam ve sarsılmaz ilkelere dayanmaktadır. Harekete katılan ülkelerin bu ilkeler etrafındaki birliğinin korunması gerekir.

● Bağlantısız ülkeler, bütün ilerici güçlerle beraber, yumuşama ve silâhsızlanma doğrultusunda, emperyalizme, ırkçılığa ve sömürgeciliğe karşı mücadelesini kararlıca sürdürecektir.

● Amerikan emperyalizminin Ortadoğu, Güney Afrika ve Latin Amerika'daki politikaları mahkûm edilmiştir.

● Ulusal kurtuluş hareketlerinin bütünlüyle desteklendiği bir kere daha yinelendi.

● Filistin halkının bağımsız devlet kurma hakkının tanınması istendi. Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Filistin halkının tek temsilcisi olduğu belirtildi.

● Mısır İsrail arasında imzalanan Camp David anlaşmasının, Arap halklarının anti-emperyalist mücadelesine karşı olduğu belirtilerek Mısır'ın tutumu kınandı ve bu anlaşmanın bölge barışına hizmet etmediği vurgulandı.

● Kıbrıs'da Birleşmiş Milletler kararlarının uygulanması, adadan yabancı askerlerin ve üslerin çekilmesi istendi.

● Uluslararası Yeni Ekonomik Düzen (UYED) yönünde girişimler ve çalışmalar hızlandırılacaktır.

ULUSLARARASI ATOM ENERJİSİ AJANSININ RAPORU :

Nükleer güc üretiminde hiç ciddi kaza olmamış!

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı bir rapor yayınlayarak «sanayide nükleer güç üretiminin başlangıcından bu yana 20 yıl geçtiğini ve bu süre içinde hiçbir ölüm, hiçbir ciddi kaza meydana gelmediğini» belirtti. Üstelik aynı raporda bu iddianın 28 Mart 1979'da ABD'deki Three Mile Island nükleer santralinde meydana gelen kazadan sonra da geçerli olduğu belirtildi. Tüm dünyada çalışan nükleer santrallerde üst üste sızıntılar meydana geldiği ve nükleer santrallere karşı tepkilerin son derece yoğunlaştığı bir ortamda bu raporun yayınlanması ve gerçek dışı bilgiler içermesi, dikkat çekici bir olaydır.

Dünyadaki doğal ve ucuz enerji kaynakları bir kenara itilir ya da tam kapasiteyle çalıştırılmazken raporun büyük iddialarla ortaya çıkması, gelişmiş ülkelerin atom enerjisi santrallerini pazarlayan tekellerinin, azgelişmiş ülkelere bu santralleri satmak için yürüttüğü bir oyun olarak nitelendirilebilir.

Raporda örgüte üye 21 ülkede 1978 yılı sonunda 227 nükleer santral çalıştığı ve bu santrallerin dünya elektrik enerjisi ürettiği de açıklanıyor. 1978 yılında işletmeye açılan santrallerin 15.000 megavatlık kapasitesi var.

Enerji üretimini kömüre dayandıran

Polonya petrol krizinden etkilenmiyor

10. DÜNYA MADENCİLİK KONGRESİNE KATILAN POLONYALI DELEGELER, DÜNYA KÖMÜR REZERVLERİNİN, ENERJİ GEREKSİNİMLERİNİ BİR KAC ASIR DAHA KARŞILAYABİLECEĞİNİ BELİRTİYORLAR.

Polonyalı madenciler 30-40 yıl sonra kömürün enerji üretimi ve kimya sanayiinin ana madesi olacağı görüşünde.

Polonya'da enerji üretimi tamamen kömüre dayalı olarak planlandığı için 1973 petrol krizinden hiç bir şekilde etkilenmediği belirtildi.

İstanbul, (a.a) — 10. dünya madencilik kongresine katılan Polonyalı delegeler, yaptıkları ortak açıklamada, «dünya petrol ve tabiî gaz üretiminin 30-40 yıl sonra çok azalacağı, enerji üretimi ve kimya sanayiinde kömürün ana ham madde olacağı kanısındayız», dediler.

Polonya'da elektrik üretimi ve ısı sistemlerinin yüzde yüz kömüre dayalı olduğunu, yılda 40 milyon ton linyit, 200 milyon ton taş kömürü üretildiğini ve dünya kömür rezervlerinin enerji gereksinimini birkaç asır daha karşılayabileceğini kaydeden delegeler, «Polonyanın kömür rezervlerinin 17 milyar ton Linyit, 59 Milyar ton taşkömürü olduğunu ve yılda 40 Milyon ton kömür ihraç edildiğini söylediler.

Polonya'da petrolün sadece ulaşımda kullanıldığını da bildiren Polonya'lı delegeler, «ikinci dünya savaşından sonra enerji üretimimizi tamamen kömüre dayalı olarak planlandığımız için 1973 petrol krizinden hiç bir şekilde etkilenmedik,» dediler.

Dünya petrol ve tabiî gaz üretiminin 30 ya da 40 yıl sonra çok azalacağını da öne süren Polonyalı delegeler, Afrika ve Güney Amerika ülkeleri ile Pakistan Hindistan ve diğer ülkelerde yapılan incelemelere göre, dünya kömür rezervlerinin enerji gereksinimlerini bir kaç asır daha karşılayabileceğini kaydediyorlar.

Fransa'da işçi sendikaları ekonomik haklar için kampanya açtı

● **Kampanyanın amacı ücretlerin artırılması ve iş saatlerinin kısaltılması**

Fransız demir-çelik işçileri bir sendika toplantısında

Fransada işçi - ğiediH — Fransa'da işçi sendikalarının ücretlerin artırılması ve iş saatlerinin kısaltılması amacıyla geniş bir kampanya açtıkları bildiriliyor.

Kampanyanın öncülüğünü komünist partisini destekleyen CGT ile Sosyalist Partiyi destekleyen CFDT sendika konfederasyonlarının yaptığı bildiriliyor.

İki sendikal konfederasyon tarafından yayınlanan ortak bildiride, diğer sendikalara da kampanyaya katılmaları ve tüm sendikalar arasında güçbirliği kurulması amacıyla çağrıda bulunuldu. Sendikaların istekleri arasında asgari aylık ücretin 2700 frank'a çıkarılması ve haftalık çalışma saatinin 35 saate indirilmesi bulunuyor.

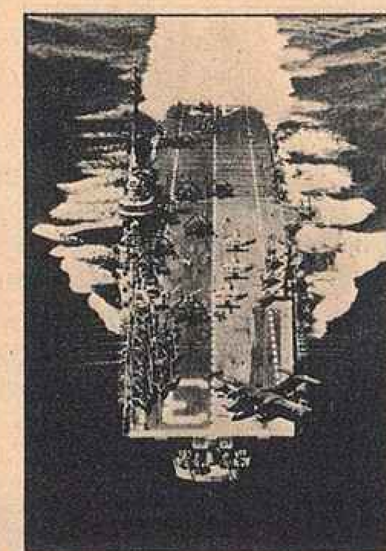
Çekoslovakya eski devlet başkanı Svoboda öldü

Prag, (a.a.) — Çekoslovakya'nın eski devlet başkanlarından Ludvig Svoboda uzun süren hastalığı sonunda 10 Eylül günü öldü.

İki Dünya Savaşını da yaşamış olan Svoboda, solunum yollarında başgösteren bir rahatsızlık nedeniyle 1975'de başkanlık görevini Gustav Husak'a bırakmıştı.

Nazilerin 1939'da Çekoslovakya'yı işgali sırasında Kızıl Ordu ile birlikte ilkin Polonya, daha sonra da Sovyetler Birliği cephesinde genel komutanlık göreviyle yer alan Svoboda savaş sonrasında başkan Eduard Benes hükümetinde savunma bakanlığı görevini üstlenerek 1948 devrimi sırasında önemli bir rol oynamıştı.

Silâhlanma yarışına son! 2

SSCB'nin Savunma Masrafları, ABD'nin Askeri Harcamalarının Altıda Biri Kadar:

Amerika Birleşik Devletleri'nin yıllık askeri harcamaları 119 milyar dolara varmıştır. Bu rakam, toplam dünya askeri bütçesinin üçte birinden fazladır ve ABD bütçesinin yüzde 27'sini oluşturmaktadır.

ABD'nin son dört yıldaki silahlanma bütcesi ve gelecek yıllardaki planlanmış askeri harcamaları şöyledir:

Mali Yıl	Askeri Bütçe (milyar dolar)	Toplam Bütçeye oranı (%)
1975	85	31.1
1976	99	31,4
1977	108	30.4
1978	119	31.0
1979	134	31.7
1980	146	
1981	156	
1982	167	

Buna karşılık daha fazla nüfusa ve daha geniş topraklara sahip olduğu halde SSCB'nin savunma masrafları, ABD'nin askeri harcamalarının altıda biri kadardır.

Sovyetler Birliği'nin askeri bütçesi:

M. Yıl	Askeri Bütçe (milyon ruble)	Oranı
1970	17,9	11,6
1971	17,9	10,8
1972	17,9	10,3
1973	17,9	9,7
1974	17,6	9,1
1975	17,4	7,9
1976	17,4	7,5
1977	17,2	7,2

Başlıca NATO devletlerinin 1970-76 yılları arasındaki silahlanma masrafları ise kendi para birimlerinde milyar olarak şöyledir:

Ülke	1970 (milyar)	1976
ABD	77,9	99,1
Fransa	32,7	99,1
F. Almanya	22,6	38,8
B. Birmanya	2,5	6,2
Kanada	2,1	3,6
İtalya	1,5	3,6

Tüm NATO 103,3 (milyon dolar) 155,3, NATO Avrupa 23,5 (milyon dolar) 52,6

Silâh Ticareti:

Dünya silâh ticaretinin başını hiç kuşkusuz ABD çekmektedir. 1965 ilâ 1975 arasında 5,5 misli artarak yirmi milyar dolara yükselmiştir. Bu toplam silâh ticaretinin yarısını ABD elinde bulundurmaktadır (10 milyar dolar), gene silâh tüccarlarından Fransa'da 4 milyar dolarlık silah satışıyla toplam silâh satışının beşte birini tutmaktadır.

Örneğin 2 Ağustos 1977 tarihli International Herald Tribune gazetesi 100 Amerikan silâh şirketinin aynı yılda 42 milyar dolarlık silâh siparişi aldığını ve bu silâhların birkaç yılda teslim edileceğini yazmaktaydı. Aynı yıl, MC Donnel Douglas firmasının başkanı Business Week dergisine verdiği demeçte «Silâh sanayii çok sağlam durumdadır» diyordu. Gene 1977'de Alman işverenlerinin bir dergisinde «Ticari iş yapanlar için Bohn'la ve askeri makamlarla iyi geçinmek, askeri ilişki edinmek çok kazançlıdır» deniyordu.

Silâhlanma yarışı az sayıdaki silâh tekelinin birer bütün olarak ve düşük emperyalist devletlerde ekonomiyi kilit noktadan kontrol eden asker-sanayi komplekslerinin çıkarınadır.

Silâhlanma yarışının kızıştırılması, silâh ticaretini de birlikte getirmektedir. Emperyalist devletler küçük devletleri sürekli olarak silâhlandırmaya çalışmakta, bu amaçla bölgesel huzursuzlukları ve anlaşmazlıları diri tutmaya uğraşmaktadırlar. Emperyalizmin bu silâhlandırma politikası ister istemez birçok barışsever ve anti-emperyalist ulusal devleti de savunma masraflarına zorlamaktadır. Böylece silâhlanma yarışı, küçük devletlere kendi bütçelerine göre daha büyük oranlarla yansımaktadır.

Örneğin, tüm dünyadaki toplam askeri harcamalar 1955 ile 1975 arasında yüzde 125 artmışken, kalkınmakta olan ülkeler için bu oran yüzde 430'dur. Yani gelişen ülkelerin silahlanmaya ayırdıkları veya ayırmak zorunda kaldıkları bütçe artışı dünya ortalamasının üç buçuk katıdır. Gelişmekte olan ülkelerin silahlanma masrafları artış hızı yüzde 8,7'dir.

Bu ülkelerin silâhlanma masrafları, 1955'de toplam dünya silâhlanma masraflarının yüzde 5'i iken, bu oran 1965'de yüzde 9'a, 1975'de ise yüzde 14'e yükselmiştir.

Emperyalizmin bazı bölgelerde gerginliği diri tutmak için özel çaba sarfettiği böylece o bölgedeki ülkelere silah satarak tatlı kârlar sağladığını söylemiştik. Bu bölgelere örnek olarak Orta Doğu'yu gösterebiliriz. Bu bölgedeki ülkelerin toplam gayrı safi milli hasıla'larının ortalama yüzde 12'si silâhlanmaya gitmektedir. Bu rakam sözkonusu ülkeler için büyük bir yüktür.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

Selâm

Kerim KORCAN

Dallarına dolu vurmuş bir ağaca mı, yoksa sürüsüne kurt dadanmış bir koyuna mı benziyorum? Bakma öyle yüzüme bakma, gözlerim nem li, yüreğim kederli benim. Fıkara kışlarını hep billrsi-niz, korkulu gecelerime ca-navarlar uludu. Terimle yu-muşattım, gündüzüm güne-şim zahmet, buğday ektim el adına toprağa, ektim de yerden dert çıktı. Yıldıler a-sırlarca gövdemi hazır yiyi-ciler. Gelin görün ki bir tür-lü doymadılar. Tekmil hırkla-rımın üstüne yumruklar sı-kılı şimdi, yedi dalda dört bucakta haramiler acıktı. Şu var ki, ne edip edeceğiz, on-ların defterlerini düreceğiz, beni tanıyor musun?

Gecelerim tuzaklarla dolu hey, gündüzlerim gecelerden acıklı. Beyler, paşalar hep yalan söylediler. Beni yok-sulluğun tuzağında yıllarca eğlediler. Şah mıydı kollarım dan tutan, yoksa padişah mıydı? Beni bu kanlı ge-çitlere getirenler kimlerdi, kimdi? Vurdum kanlı elleri-me başımı, yaralı arslanlar gibi düşünüyorum şimdi. Ö-teygün bizim İdris'in dal gi-bi oğlunu çekip vurdular, vay be! Çocuk diyesiymiş ki, iş-çilerin hakkı da bilinsin, on-lara sınıf olarak siyasi hak-lar tanınsın. Vurdular ceyla-nımızı, vay be! Bundan socna fakir köylüden, işçi takı-mından, bizim okumuşlar-dan gayrısına inanmak mı? Tööbe! Görülmüş mü zulmün bu biçimi? Sana açtım ağa, sana açtım ben içimi, beni anlıyor musun?

Düşman İzmir'e çıktığı za-man. İngilize sırtını verip aç gözlerle dağlarımıza, nehir-lerimize, göllerimize baktığı zaman. Cephelerden yenice dönen gazilerimizin yüreğini acı insan feryatları sıktığı zaman. Kadınlarımız bebele-rini atıp yüreklerinden ko-pan bir parça gibi, namusla-rının derdine düştüğü za-man. Çaresiz anslarımızın a-yaklarına yılanlar dolanıp kemiklerini çatırdattığı za-man. Tekmil bu acı şeyleri şu gözler gördü, beni tanıyor musun?

Topları mızın kamalarını düşmanlar söktüğü zaman. Ekinlerimize ağular döktüğü zaman. Gü pgüzel sularımıza çocuklarımız içmesin diye i-şeyenler kimlerdi? Altın ay-larımız kederli gecelerimize sessiz sessiz ağladığı zaman. Her gecen gün yalnız keder-leri değil, umutları da bera-berinde getirir. Düşman İz-mir'e çıktığı zaman ben A-yancığın Hamamlı sırtların-da el topraklarını sürüyor-dum. Ne zaman ki bizim o-ralarda düşmanın Anaduluya çıktığı duyuldu, ben en gür sesimle öküzlere dohaa, de-dim. Şimdi bu sebepten o yörede Haşim Çavuş diye ün-lenirim, beni tanıyor mu-sun?

El tezgâhlarında giysileri-miz dokunurken. Tee uzaklar da hazin hazin sabah ezan-ları okunurken. Biz, bismil-lâh deyip yollara düştük mü gardaşıma söyleyim. Torba-mızda azık yok emme, göy-sümüzde imanımız tam. Duş-man gelip dayanmış kapıya madem, kuyruğu kısıp yarın yanında yatması haram. A-talarımız haklı giyer. Meh-metçik, diye anılır adı ve da-hi anam beni yetiştirdi, bu ellere yolladı. Biriken üç ol-duk. Üçten sayımız otuza bağlandı. Soona hayden ba-kem ayrıldık kollara. Çanta-mı astım boynuma su diye içtim terimi, eh artık düş-tük yollara yollara. İh de-meden yürüdüm, beni tanıyor musun?

Ufuklar kaderimiz gibi kan lı gardaşlar, ufuklar ak. Duş-manı bizlere güldürme rabbi-ciğim kanımız helâl, Angara-nın taşına bak, gözlerimin yaşına bak. Dağlarda beller-de zafer türküleri çığırdık Allahım utandırma. İlk ka-pışmanın yara izi hâlâ an-lımdadır. Ben unutmadım. düşman da unutmaz bunu. Esirdik be dizimize kadar kana batmasaydık. Esirdik

diyom bak anla, beni tanı-yor musun?

Bir ayağımda çarık vardı, bir ayağım çıplak. Bir aya-ğım terden kaşınırdı, bir a-yağım kanlı. Yörüdük yörü-dük abem be, o bu demedik. Sırtımızda göynek bilem yo-ğudu mendil neyimiş? Teri-mi tuttum nasırlı elimnen oğdum. Gece gündüz yörü-düm yörüdüm aylarca. Ben de unutmuşum. Şunu iyi bi-lirim ki, düşmanın tekini bi-lem bi köşede komadan tek-millini denize koğdum. Eh ar-tık ezanla daha bir gür ses-le okunmaya durdu, yurdu-muzda duşman yok. Otur-dum bir ağacın altına ağır a-ğır yaralarımı sardım. Bak-raç bakraç ayran sundu köy-lü kadınlar, gene de yüreği-min ataşını dindiremedim. İ-ki günde çıkarmıyımış bu kanlı yorgunluk? Beni tanı-yor musun?

Çıkardım sırtımdan haki-lerimi. Yeniden yamalılarımı geydim. Emme yurdumun ka derini değiştirirken gendim de değişmişim. Heç farkında değilim inanır mısınız? Ben o eski ben değilim. Bir baş-ka türlü bakmıya başladım her şeye. Her gördüğüm sa-rıklı artık bubam değildi. De-dim ki madem bu topraklar için boğuştuk, hani bizim topraqımız? Enver Paşa za-manında Alamana asker ya-zıldık. Dağlarda, denizlerde, çöllerde kaldı yüzbinlerce-miz. Aradan altmış yıl geç-ti, bu sefer yarım milyon ki-şi Almanyada işçi olup dizil-dik. Ben ki bunları söyledim çıldırdı haramiler, beni tanı-yor musun?

Candırma karşımda şimdi, polis karşımda. Hakkımda mahkemeler düzdüler. Ko-munis diyerekten adımı tev-terlere yazdılar. Yokarda da söyedim ya, öteygün bizim İdris'in Ahmedi de vurdu-lar vay bee! Mahsatları biz-leri zebun etmek, yığınları yıldırmak, tarihi yörüyüşü-müzden alakoymaktır. Söyle-diklerimi duyuyor musun gar daş, beni anlıyor musun?

SİNEMA

ALMAN NAZİ ORDUSUNUN YÜZÜNÜ SERGİLEYEN BELGESEL

"Hayır Yoldaşlar!,,

Amerikan yapımı «Holocaust» filmi bu yılın ilk aylarından beri televizyonlarda gösterilmeye başlandıktan sonra, Batı Alman-ya'da Nazi geçmişini inceleyen pek çok film, kitap ve gazete yayınlandı. Bilindiği gibi «Holo-caust», Hitler döneminde Alman-ya'da uygulanan Nazi zulmünü çok çarpıcı sahnelerle anlatan bir filmdi. Bu filmin Almanya'-da izlenmesini takiben yayınla-nan ve Nazi rejimi dönemini ko-nu alan tüm kitap ve dergilerde Alman Ordusu —Wehrmacht— eli faşist zorbaların döktüğü ka-na bulaşmamış tertemiz bir güç gibi gösterilmişti. Ordu Nazi vahşetine sanki ortak olmamış ve sadece askeri görevlerini yerine getirmişti. Ne var ki ge-çenlerde Alman televizyonunda gösterilen «Keine Kameraden» —Hayır Yoldaşlar— isimli bir belgesel film «Wehrmacht»ın gerçek yüzünü sergiledi. Belge-sel, ordunun SS ile yakın işbir-liği içinde çalışarak 3 milyon-dan fazla Sovyet savaş tutsağı-nın öldürülmesinden sorumlu ol-duğunu ortaya koyuyordu.

Öğretmen ve tarihçi Christian Streit'in yazdığı bir kitaba da-yanarak hazırlanan «Hayır Yol-daşlar», eski haberlerden ve kur-tulan tutsaklarla yapılan müla-katlardan yararlanarak ordunun oynadığı rolü gerçek temeline oturtuyor. Savaştan sonra, Al-man subayları tüm yüksek rütbe-li Sovyet subaylarının kurşuna dizilmesine ilişkin Haziran 1941 talimatının asla uygulanmadığını iddia etmişlerdi. Streit «onlar a-çıkça yalan söylediler» diyor. Arşivleri karıştırarak bulduğu istatistiklere göre, 1941-1945 arasın-da en az 580 bin Sovyet savaş tutsağı öldürülmüştü. Daha 2 milyon 700 bin Sovyet tutsağı da açlık ve hastalık yüzünden öl-müşlerdi. Kitabını hazırlamak için 4 yıl boyunca araştırma ya-pan Streit, «Herkes biliyor ki Sovyet savaş tutsaklarına çok kötü davranılmıştı», diyor. «Ama bugüne kadar bize anlatı-lanlara göre, Sovyetlere Alman tutsaklar kadar kötü davranıl-madığını sanıyorduk. Oysa tam tersi...»

Her ne kadar «Hayır Yoldaş-lar» «Holocaust»u seyreden 15 milyon Alman'ın pek az bir kıs-mı tarafından seyredilmişse de, seyircilerin izledikleri filmden çok etkilendikleri ve şaşırdıkları belirtiliyor. Özellikle Alman Or-dusunun SS'lerin işledikleri suçlardan sorumlu olmadıkları önyargısının yıkılması bu şaş-kınlığın sebebi olarak nitelenı-yor.

Sovyet Savaş Tutsakları toplama kampında

Radyo TV

TRT — 1

05.00 Açılış. 05.05 Türküler. 06.02 Günaydın. 07.20 Bölgesel Yayın. 07.30 Haberler. 07.40 Bölgesel Yayın. 09.02 Türküler. 09.20 Solistler Geçidi. 10.02 Tatil Sabahı 12.00 Kısa Haberler. 12.02 Radyo Tiyatrosu. 13.00 Haberler. 13.20 Hafif Müzik. 13.30 Bölgesel Yayın. 15.01 Türk Hafif Müziği. 16.00 Kısa Haberler. 16.30 Spor Magazin. 18.25 Bölgesel Yayın. 19.00 Haberler. 19.30 Bölgesel Yayın. 20.15 Tarla Dönüşü. 21.02 Dinleyici İstek-leri. 21.30 Spor Dergisi. 22.02 Halk Müziği. 22.30 Sizin Seçtik-leriniz. 23.00 Haberler. 23.10 Şarkılar. 23.30 Bizden Sesler, Bizden Besteler. 24.00 Kısa Haberler. 00.02 Sevilen Sesler. 01.00 Kapanış. 01.05-05.00 Gece Yarısı.

TRT — 2

08.00 Gün Başlıyor. 09.00 Kültürümüzden Sayfalar. 09.40 Tür-küler Geçidi. 10.00 Çocuğun Dünyası. 11.00 Erkekler Topluluğu. 11.30 Türküler Değerlimiz. 13.00 Haberler. 14.00 Gülmece Dünyası. 14.20 Türküler Geçidi. 15.00 C.S.O. konserlerinden 18.00 Sanat Tarihi. 19.00 Haberler. 19.30 Haftanın Olayları. 20.30 Hafif Müzik. 21.30 Disketeğimizden. 22.00 Solistlerden Seçmeler 22.30 Türküler. 23.30 Haberler. 23.55 Kapanış.

TRT — 3

07.00 Açılış. 07.02 Güne Başlarken. 08.00 Sabah Konseri. 09.00 Haberler. 09.03 Müzik Söleni. 10.00 Bir Yıldız Kaydı. 11.00 Mü-zik Magazin. 12.00 Haberler. 12.09 Piyano Soloları. 13.00 Sizin Seçtikleriniz. 14.00 Müzik Söyleşileri. 14.30 Pazardan Pazara. 15.30 Sizlerle 45 Dakika. 16.15 Pazar Konseri. 17.00 Haberler. 17.09 Çay Saati. 18.00 Müzik Festivallerinden. 19.45 Saz Eser-leri. 20.30 Plak Albümlerinden. 21.30 Dünya Şarkı Söylüyor. 22.00 Haberler. 22.09 Gecenin Getirdikleri. 23.00 Ses Ustaları. 24.00 Samanyolu. 01.00 Kapanış.

TV

17.00 Haberler. 17.05 Lorel-Hardy. 17.30 Müzik. 18.00 Tatil Si-neması. The APPALOOSA Yön. Sidney J. Furie Oyn. Marlon Brando-John Saxon. 19.30 Mr. Mago. 20.00 Dizi Hort (Son). 20.30 Haberler. 21.15 Saz Eserleri. 21.20 Dallas (8) 22.05 Kla-sik Müzik 23.30 Atletizm (Bant). 23.00 Boks (Bant). 24.00-01.-00 Özet (Canlı)

Faşist Milliyetçi Hareket Halkların Kardeşliğine Düşmandır

İnsanlık, soy, milliyet, ırk kavramları açı-sından bakan her hareket halklar arasında düş-manlığı körükler. Türkiye'deki faşist hareket de milliyet temelinden yola çıkarak, başta Kürt halkı olmak üzere, derece derece bütün halklara ve azınlık milliyetlere karşı düşmanlığı güçlen-dirmeye çalışmaktadır.

MHP, Nazi partisi gibi, ırkçı bir parti olma-sına karşılık, ırkçılığını, klasik burjuva milliyet-çiliği kisvesi arkasında saklamaya çalışmaktadır. MHP'nin ideolojisi biraz irdelendiğinde, onun bilinen burjuva milliyetçiliğinden farklı olarak, ırkçılığa varan bir milliyetçilik anlayışını sa-vunduğu görülür. MHP bu yanıyla da Alman Na-zilerini taklit etmekte, kendinden önceki faşistle-rin kanlı izini sürmektedir.

Milletleri birbirine düşman etmek, halkları karşı karşıya getirmek, faşizmin toplumsal tarih anlayışından, «doğa yasalarını» aynen topluma uygulamak sevdasından kaynaklanır. Türkeş, fa-şist ideolojinin bu «tipik» tarih anlayışını şöyle dile getiriyor:

> **«Çevremizde yaşıyan komşu milletlerle kavgalı geçmiş uzun bir tarihimiz vardır. Ve yeryüzünde çok'eski çağlardan beri sürüp ge-len çok çirkin ve merhametsiz bir kanun; bu-gün de yürürlükte bulunmaktadır. Bu kanun «Hak kuvvetindir» kanunudur... Bu dünya realitesini değiştirmek elimizde değildir.»** (Türkeş 9 Işık s. 118).

Türkeş, kendinden önceki faşistlerin ırk de-diğine **«millet»** diyerek, klâsik faşist görüşü tek-rarlamış oluyor. Daha önce Hitler şöyle demişti:

> **«Irkçılık, dünyayı idare eden ebedî ira-deye uyularak, en iyinin ve en kuvvetlinin zaferini kolaylaştırmak, fena ve zayıf olan-ların boyun eğmesini istemek mecburiyetiy-le tahmil edilmiştir. Böylece tabiatın aristok-ratik prensiplerine hürmet gösterir. Irkçılık, yalnız milletlerin aralarındaki farkları gör-mez, aynı zamanda şahısların kıymet fark-larını da tesbit eder.»** (Hitler Kavgam: 2. cilt sf: 9).

Görülüyor ki, MHP «milliyetçi» olduğunu söylüyor ama ideolojisini bütünüyle ırkçı temelle-re oturtuyor. Bunu inkâr etmesine imkân yok-tur. Çünkü, Türkeş millet veya «soy» kavramla-rından ne anladığını şöyle açıklamıştır:

> **«Soy, tabii ve organik bir unsur olduğu için insanların fikri ve fiziki özellikleri, yete-nekleri birbirinden farklıdır. Türk soyunun değerli bir şey olduğu büyük bilginler tarafın-dan kabul edilmektedir. Türk soyu tarihte büyük dünya imparatorluğu kurmakla esasen bu değerini isbat etmiştir.»** (9 Işık sf: 37).

İnsanları **fizik özelliklerine** göre tasnife tabi tutan görüşün ırkçılıktan başka bir anlamı ola-maz.

MHP'nin bu ırkçı-faşist ideolojisi, onun sa-dece emekçi sınıf düşmanı değil, aynı zamanda hakların kardeşliğinin de düşmanı olduğunu gös-terir. «Türk ırkının üstün soy» olarak kabul edil-diği faşist ideoloji, öteki milliyetler üzerinde bas-kı ve egemenlik kurmaksızın bir ilişkiyi düşüne-mez. Bu nedenle MHP'ye göre milliyetler arasın-da kardeşlikten sözedilmez, tersine bunların «sü-rekli mücadelesinden» sözedilebilir. Dolayısıyla MHP'ye göre, halklar birbirinin kardeşi değil, düşmanıdır.

Bu faşist görüşlerin somut politikada aldığı biçim, özel olarak Kürt düşmanlığıdır. MHP azı-lı bir Kürt düşmanı olarak her ağzını açtığında ulusal demokratik güçlere küfreder, pratik sal-dırı faaliyetlerinde bunlara geniş bir yer ayırır. Hitler nasıl Yahudilere karşı vahşi bir soykırım uygulamıştı, MHP de Kürtlere karşı böyle bir soy-kırım düşünmektedir.

MHP, bu halk düşmanı yüzünü gizliyemiyor, ancak Doğu'da aracı, komisyoncu, müteahhit un-surlara, yani Doğu halkının yerel sınıf düşman-larına yaslanarak eylemlerini sürdürmeye, etki-sini geliştirmeye çalışıyor. Bu, faşist hareketin mazlum ulus düşmanlığının emekçi sınıf düş-manlığı boyutunun da gözardı edilmemesi gere-ğine işaret eder.

MHP'nin milliyet düşmanlığını, diğer halkla-rın kültürel ve estetik faaliyetlerine karşı aşırı bir düşmanlık tamamlar. Her fırsatta halkların kültürel değerlerine saldırması, onların kendi ana dillerine derin bir öfke duyması bundandır.

Kuşkusuz Türkiye'de halkların kardeşliğine düşmanlık MHP ile sınırlı değildir. Türk milliyet-çiliğinin değişik varyantları vardır ve bunlar farklı sınıf temellerinden kaynaklanırlar. Ancak hepsinde ortak bir özellik varsa, o da mazlum ulus düşmanlığıdır. Milliyetçiliğin her türlüsü, eğer egemenlik konumundan kaynaklanıyorsa, halkların kardeşliği karşısında duyarlı bir geri-cilik güder.

Milliyetçilik, farklı biçimleriyle, sadece Kürt düşmanlığıyla sınırlı değildir. Rum, Ermeni vb. azınlıklara karşı da azgın bir şovenizmi körük-ler. Ama bütün bu ulusal gerici tavrı tam bir sosyalizm düşmanlığına bağlıyarak egemen sınıf politikasını zenginleştirir.

Bu nedenle Türkiye'de demokratik görevler-den biri de, milliyetçiliğin bütün biçimlerine kar-şı ödünsüz bir sınıfsal mücadele yürütmektir. Proleter enternasyonalizmi temelinde sosyalistle-rin ve tüm emekçi sınıfların mücadele birliğini sağlamak büyük önem taşır.

Kitlelerin siyasal eğitiminde bu nokta fazla-sıyla önemlidir. Çünkü, emekçi sınıfların MHP'yi bütün yönleriyle ve özel olarak bu yönüyle de ta-nımaları, emekçi sınıfların mücadele birliği açı-sından hayati değerdedir. Zaten resmi devlet po-litikası olarak sürekli diri tutulan egemen ulus şovenizmi, MHP'nin demokrasi içinde yeri ola-bileceği kanısına sebep olmaktadır.

Milliyetçiliğin hakim çizgilerinden biri de, «ülkenin bütünlüğü»nü, ulusların ya da azınlık-ların inkârı yoluyla kanıtlamak istemesidir. Bu inkârcı tutum, uluslararası anlaşmaları bir ka-lemde silmeye götürmektedir.

Nitekim milliyetçiliğin bu kapsamı, sosyal demokrasinin iktidar olduğu dönemde, MHP'nin Doğu üzerine hesaplarında oldukça başarılı so-nuçlar elde etmesini sağlamıştır. Ya da, başka bir deyimle MHP, kendi politikasına uygun düşen burjuva şoven saldırganlığını tahrik etmeyi, sı-kıyönetim kapsamının genişletilmesini ve ağırlı-ğının doğuya kaydırılmasını sağlamıştır.

MHP'nin ırkçı-faşist politikalarına ve saldırı-larına karşı demokrasinin savunulması, emekçile-rin milliyet sınırlarını aşan dayanışmasıyla müm-kün olabilir. Burjuva milliyetçiliğinin her türünü olduğu kadar, ırkçı faşist saldırganlığı da ancak proleter enternasyonalizmi temelinde yükselen emekçi sınıf güçleri bileşeni geriletebilir, ezebi-lir.

Enternasyonalizm İşçi Hareketinin Evrensel ve Somut Birliğidir

> **«Bütün ülkelerin proleterleri aynı çıkarlara, aynı düşmana sahiptirler ve önlerinde aynı mücadele vardır. İşçi kitleleri kendi tabiatlarından gelen bir özellikle milli önyargılardan bağımsızdırlar...» (Engels)**

> **«Enternasyonalizmi sadece lafta tanımak ve bütün propagandalarda, ajitasyon ve eylemde onun ye-rine küçük burjuva nasyonalizmi ve pasifizmini ge-çirmek... kendilerini komünist partisi sayanlarda bile yaygındır.» (Lenin)**

İşçi sınıfının sınıf birli-ğinin en yüksek biçimi en-ternasyonalizmdir. İşçi sı-nıfı enternasyonalizmi so-yut bir söz değil, politik, örgütsel ve ideolojik içe-riği olan somut bir olay-dır. Devrimci mücadele i-çindeki bütün ülkelerin, bütün milliyetlerden iş-çilerin bilinci, ilişkisi ve dayanışması, işçi sınıfının uluslararası birliği olan en-ternasyonalizmde ifadesini bulur.

İşçi sınıfı enternasyona-lizmi kapitalizmin yarattığı somut bir tarihsel temel-den doğar. Kapitalist sını-fın egemenliği, millî sınır-lar içinde oluşsa bile ka-pitalizmin doğası gereği kapitalist dünya sistemi-nin bir parçası haline ge-lir. Bütün ülkelerin kapita-listleri, aynı sistem için-de yer alırlar ve işçi sı-nıfı karşısındaki sınıf ko-numları aynıdır. Sermaye-nin bu enternasyonal ni-teliğine karşı işçi sınıfı ancak, uluslararası birliği-ni gerçekleştirerek müca-dele edebilir.

Dev uluslararası tekel-lerin, ulusal sınırları çok-tan parçaladığı, kapitalist ülkeler arası ilişkilerin tek tek ülkeleri kapitalist dün-ya pazarı içinde tek bir sistem haline getirdiği gü-nümüzde, işçi sınıfı enter-nasyonalizminin çok daha sağlam temelleri vardır. Bu nedenle, tek bir ülke-de bile işçi sınıfının, ka-pitalist sınıf iktidarını ala-şağı edip sosyalizmi kur-ması, onun uluslararası dayanışmasını gerektirir.

İşçi sınıfı enternasyona-list olmak zorundadır de-mek, kendi başına bir ni-yet değildir. Tarihi olarak işçi sınıfı, burjuvazinin kar şıtıdır. Burjuvazinin, millî sınırların yükseldiği döne-min öncü sınıfı olmasına karşılık, işçi sınıfı, bu mil-lî sınırların hem burjuvazi, hem de işçi sınıfı açısın-dan önemini yitirdiği dö-nemin öncü sınıfıdır.

Bu nedenle her şeyden önce işçi sınıfının bu ni-teliği kavranmalıdır. En-ternasyonalist olabilmek ve bu doğrultuda mücade-le verebilmek için onun bi-limsel olarak temellendi-rilmiş ideolojisini özümse-miş olmak gerekir. Aksi halde, «Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin!» sloganı somut içeriğinden kopar, eylemi olmayan kof bir sö-ze dönüşür. Lenin'in belirt-tiği gibi: «Enternasyonaliz-mi sadece lafta tanımak, ve bütün propaganda, aji-tasyon ve eylemde onun yerine küçük burjuva nas-yonalizmi ve pasifizmini ge çirmek... kendilerini komü-nist partisi sayanlarda bi-le yaygındır.»

Lenin'in işaret ettiği dö-nemde çeşitli ülkelerde iş-çi sınıfı ve partileri, ulusal koşullanmaları aşabilmiş değildi. Her ülkede parti-ler, işçi sınıfının ve ken-di kadrolarının siyasi eğiti-minde bu konuya zaman harcadılar. Hayatın pra-tik dersleri dünya proleter-lerine enternasyonalizmin gereklerini öğretti.

● Bir zorunluluk olan işçi sınıfı enternasyonaliz-mi, **gönüllü** ilişkileri ve bağları anlatır.

● Enternasyonalizm bü-tün ülkelerden ve uluslar-dan işçi sınıfının çıkar bir liği üzerine bilimsel olarak temellendirilmiş bir ideo-lojidir.

● Enternasyonalizm bü-tün ülkelerin işçilerinin da-yanışma duygusunun, e-mekçi insanların kardeşli-ğinin ifadesidir.

● Enternasyonalizm ay-rıca, işçi sınıfının oluştur-duğu ulusal birlikler ara-sındaki ilişkilerin kesin bir biçimidir.

Enternasyonalist ilişkile-rin temeli gönüllü eşit iliş-kiler, birleşme ve eylem birliği, yardımlaşma, kar-şılıklı olarak birbirini de-netleme ve dayanışmadır. Bütün ülkelerin proleterle-ri, kendi sınıf çıkarlarının en iyi ifade edildiği inan-cında oldukları için, en-ternasyonalist ilişkilere gönüllü olarak girer.

İşçi sınıfının uluslarara-sı birliği içinde her bir ül-kenin işçi sınıfı, dünya e-mek ordusunun bir müfre-zesini oluşturur. Bu müf-reze, kendi ülkesindeki sı-nıf sorunlarını ve mücade-leyi çözmek ve yürütmek konusunda, tam bir ser-besti içinde karar verir. Enternasyonalizmin ideo-lojisine bağlılık esas kal-dığı sürece, bu durum iş-çi sınıfının uluslararası bir-liğini güçlendirir .

Demek ki, işçi sınıfı en-ternasyonalizmi bilimsel - tarihsel temelleriyle kav-ranmalıdır. Ancak böyle ol-duğu zaman bilimsel sos-yalizmin temel ve zorunlu ilkelerinden birini kavra-mak mümkün olur.

Enternasyonalizm tek tek ülkelerin işçi hareketi-nin dayanışması olarak doğdu ve gelişti. Bu aşa-mada işçi sınıfının müca-delesi, kendi ülkesinde ka-pitalist sınıf egemenliğini devirmek amacıyla sınırlı idi.

1917 Ekim Devrimi ile dünya bir anda iki farklı sisteme bölündü. Kapitalist sistemin karşısına sosya-list sistem çıktı. Bir tek ülkedeki bu sistem gide-rek pek çok ülkede ger-çekleşti ve sosyalist ülke-ler ailesi ortaya çıktı.

Bu gelişmeler, içeriğini her zaman somut durum-dan ve somut gorevlerden alan enternasyonalizmin i-çeriğini zenginleştirdi. Ar-tık dünya işçi sınıfının, sa-vunmak zorunda olduğu bir sosyalist ülkeler bütün-lüğü ortaya çıkmıştı.

Bunun yanında Ekim Devrimi, emekçı halkların bağımsızlık mücadelesini alevlendirdi. Ulusal kurtu-luş hareketleri, sosyalist sistemin açtığı yolda em-peryalist dünya sisteminin etki alanlarını sürekli da-raltan ve dünya devrim cephesini sürekli olarak güçlendiren bir rol oynadı. «Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halklar Birleşin!» şiarı, işçi sınıfı enternasyo-nalizminin bu yeni içeriğin-den doğdu.

Kapitalist sisteme karşı dün olduğu gibi bugün de işçi sınıfı her ülkede sa-vaşıyor. Bu nedenle işçi hareketi, uluslararası plan-da dünya devrimci güçle-rinin önemli bir bileşeni ol-ma durumunu koruyor.

Enternasyonalizmin zen-ginleşen bu içeriği, aynı za manda onun emekçi sınıf hareketi olarak güçlenme-sine. yenilmezliğine işaret eder. Yine bu, işçi sınıfı-nın bilimsel öğretisinin en-ternasyonalizme verdiği ö-nemin tarihsel değerini a-çıklar. Günümüz dünyasına ekonomik, politik ve ideo-

Devamı S. 5, sütun 7'de

Gerçek Sahibi: Ali Kar, Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Adres: Başmusahip Sokak Tan AP. 10/11, Cağaloğlu, İstanbul, Tel: 28 27 41, Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A.Ş., Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

SPOR

Dünya Kürek Şampiyonasında DAC 14 yarışmada 14 madalya kazandı

Yugoslavya'nın Bled şehrinde düzenlenen Dünya Kürek Şampiyonası'nın ikinci haftasında erkekler yarışmaları yer aldı. Bir hafta süren eleme ve yarı finallerden sonra 9 Eylül 1979 günü finaller yapıldı.

Şampiyonanın erkekler arası yarışmalarına kürek sporuna ilgi gösteren tüm dünya ülkeleri katıldılar. Demokratik Almanya bu spor dalındaki geleneksel üstünlüğünü sekiz yarışmada 6 birincilik kazanarak, bir kez daha kanıtladı. D. Alman sporcuları, geri kalan iki yarışta da üçüncü oldular. Böylece bu ülke sporcularının tümü madalya kazanmış oldu.

Sosyalist ülkeler - kapitalist ülkeler kıyaslaması yapıldığında finallerdeki toplam kapitalist ülke ekibinin (26), toplam sosyalist ülke ekibinden (22) fazla olduğunu görüyoruz. Buna karşılık dereceye girme açısından sosyalist ülkeler kapitalist ülkelere daha üstün geliyorlar. Sosyalist ülkelerin toplam madalyası, 6'sı altın olmak üzere 14'ü bulurken, kapitalist ülkeler 2'si altın 10 madalya toplayabildiler.

Yarışmaların, kadın-erkek bir arada genel klasmanını yansıtan durum tablo 3'te verilmiştir. Bu tablo sosyalist ülkelerin kürek sporundaki ezici üstünlüklerinin somut göstergesidir. Sosyalist ülkeler 42 toplam madalyanın 30'unu elde ederlerken, tek başına Demokratik Alman sporcular kazandıkları 14 madalya ile, hepsi birlikte 12 madalya elde edebilen kapitalist ülkelerin toplamını geride bırakmayı başarmışlardır. Bir başka karşılaştırmayla, sosyalist ülkelerin, kapitalist ülkelerin kazandıkları toplam madalya kadar altın madalya elde ettikleri görülebilir.

Kısacası son Dünya Kürek Şampiyonası amatör olarak yapılan sporlarda sosyalizmin başarısına bir yenisini daha eklemiştir.

Erkekler Arası Yarışma Sonuçları
Tablo : 1

Tek çifte	İki çifte	İki tek dümencisiz	İki tek dümencili
1. Finlandiya	1. Norveç	1. D.A.C.	1. D.A.C.
2. F. Almanya	2. Çekoslovakya	2. SSCB	2. Çekoslovakya
3. D.A.C.	3. D.A.C.	3 İsviçre	3. ABD
4. İsveç	4. İngiltere	4. İngiltere	4. Yugoslavya
5. İngiltere	5. İsviçre	5. F. Almanya	5. Romanya
6. SSCB	6 F. Almanya	6. Norveç	6. Bulgaristan

Dört çifte	Dört tek dümencili	Dört tek dümencisiz	Sekiz tek
1. D.A.C.	1. D.A.C.	1. D.A.C.	1. D.A.C.
2. F. Almanya	2. SSCB	2. Çekoslovakya	2. Yeni Zelanda
3. Fransa	3. F. Almanya	3. İngiltere	3. SSCB
4. Yugoslavya	4. ABD	4. SSCB	4. Avustralya
5. ABD	5. İspanya	5. Hollanda	5. ABD
6. Bulgaristan	6. Bulgaristan	6. İsviçre	6. İngiltere

Yarışma sonuçlarından farkedileceği gibi sosyalist ülke erkek sporcuları karşıt cinslerinin başarısına erişemediler. Demokratik Almanya'nın arkasından sıralamada ikinciliği tutturan Sovyetler Birliği bu spor dalındaki kapitalist ülkelere üstünlüğünü yine sürdürdü. Ancak geçmişte pek çok birincilik kazanan Sovyet sporcuları, bu şampiyonada tek bir altın madalya kazanamadıkları gibi ikisi gümüş, biri bronz olmak üzere üç madalya ile yetindiler. Madalya kazanan bir diğer sosyalist ülke ise, 3 ikincilik elde eden ve genel sıralamada üçüncü sırada yer alan Çekoslovakya oldu.

Tablo 2'de verdiğimiz bu genel sıralamada yer alan başka sosyalist ülke yok. Çünkü ilk üç sırada bulunan 3 sosyalist ülke dışında madalya kazanan sosyalist ülke sporcusu olmadı. Üçüncülükten aşağı sıralamada gelişkin kapitalist ülkeler yer aldı. Ancak burada bir noktaya dikkat çekmek gerekiyor. Tablo 2'deki sıralama sadece madalya kazanan ülkeleri kapsamaktadır. Ne ki madalya kazanmamakla birlikte üç yarışmada finale kalan Bulgaristan ve 2 yarışmada finale kalan Yugoslavya, dokuzuncu sıradaki Fransa'dan daha yüksek puan toplamışlardır.

Tablo 1'deki yarışma sonuçlarının incelenmesinden görüleceği gibi, tüm yarışmalarda finale ekip sokabilen tek ülke Demokratik Almanya'dır. Sovyetler Birliği, B. Almanya ve İngiltere finallerde beşer ekiple yarışırken, ABD de 4 ekiple finallere katılma hakkını elde etmiştir.

Tablo : 2 Erkeklerde Madalya Dağılımı ve Puan Sıralaması

	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam.	Puan
1. D.A.C.	6	—	2	8	92
2. SSCB	—	2	1	3	63
3. Çekoslovakya	—	3	—	3	54
4. F. Almanya	—	2	1	1	52
5. İngiltere	—	—	1	1	49
6. ABD.	—	—	1	1	49
7. İsviçre	—	—	1	1	49
8. Norveç	1	—	—	1	25
9. Fransa	—	—	1	1	24
10. Y. Zelanda	—	1	—	1	16
11. Finlandiya	1	—	—	1	12
Sosyalist Ülkeler	6	5	3	14	
Kapitalist Ülkeler	2	3	5	10	

Tablo : 3 Toplam Madalya Dağılımı

	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
1. DAC	9	3	2	14
2. SSCB	2	2	1	5
3. Romanya	1	1	3	5
4. Çekoslovakya	—	3	—	3
5. B. Almanya	—	2	1	3
6. Bulgaristan	—	2	—	2
7. ABD	—	—	2	2
8. Norveç	1	—	—	1
9. Finlandiya	1	—	—	1
10. Y. Zelanda	—	1	—	1
11. İngiltere	—	—	1	1
12. Polonya	—	—	1	1
13. Hollanda	—	—	1	1
14. İsviçre	—	—	1	1
15. Fransa	—	—	1	1
Sosyalist Ülkeler	12	11	7	30
Kapitalist Ülkeler	2	3	7	12

Sermaye yeni hükümet modelleri arıyor

Baştarafı s. 1'de

ratik formülü kolaylaştırmak amacını taşıyor.

Nitekim Başbakan Ecevit Cuma günü verdiği demeçte Sükan'ı ve DP'yi suçlarken «Türkiye'de bir süredir bazı siyasal çevreler ve iş çevrelerinin belli kesimleri en uygunsuz bir zamanda bir hükümet bunalımı oluşturma ve hükümet bunalımını da rejim bunalımına dönüştürme çaba ve tertipleri içindedirler» diyerek, sermayenin yeni hükümet modelleri arayışına değinmiştir.

Öte yandan politika kulislerinde en çok tartışılan konular arasında Meclis başkanlığı ve özellikle Senato başkanlığı seçimi yer alıyor. Senato başkanlığı seçimi, Mart ayında yapılacak Cumhurbaşkanı seçimiyle bağlantılı olarak ele alındığından konu daha da büyük önem taşıyor.

Ecevit: «iş adamları rejim bunalımı istiyor.»

Ankara — Başbakan Bülent Ecevit, Faruk Sükan'ın hükümetten istifasıyla ilgili olarak verdiği demeçte, «DP yöneticileri ve gerekçesinden anlaşıldığına göre sayın Sükan, yalnız bu hükümetten değil, Türkiye'nin sorunlarına demokrasi kuralları içinde çözüm bulunabileceğinden de umut kesmiş görünmektedirler. Onun da ötesinde, demokrasiye ara verilmesine umut bağlamış gibi bir görünüm içindedirler» demiştir.

Başbakan Ecevit, «Türkiye'de bir süredir bazı siyasal ve iş çevrelerinin belli kesimlerinin en uygunsuz bir zamanda bir hükümet bunalımı oluşturma ve hükümet bunalımını da rejim bunalımına dönüştürme çaba ve tertipleri içinde olduklarını» bildirmiş, «geriye dönük bir anayasa tartışmasının bu sıralarda başlatılmasının da bir raslantı olmadığını» söylemiştir.

«Hükümetin ve CHP'nin 14 Ekim seçimlerinden başarıyla çıkabileceğini» öne süren Ecevit, «bunu görmekten tedirgin olan bazı çevrelerin bir süredir, seçimlerden umut kesilmesini sağlamak, seçimlerin güven içinde yapılamayacağı, seçimle çözüm getirilemeyeceği kanısını topluma yerleştirmek için yoğun bir kampanya açtıklarını» söylemiştir.

Sükan'ın hükümetteyken güvenlik konularına karşı pek çok konuda tam yetkiyle çalıştığını söyleyen Ecevit, sözlerine daha sonra şöyle devam etmiştir:

«Böylesine geniş yetkileri ve olanakları 20 ayı aşkın bir süre kullanmış bir Başbakan yardımcısının, seçimlere üç buçuk hafta kala, Bakanlar Kurulu'ndan ayrılırken yaptığı son derece ağır ithamlar kendisi açısından bir ölçüde özeleştiri sayılabilse gerekir.»

Başbakan Ecevit, «Demokratik Parti'nin, Hükümetten desteğini ve sayın Faruk Sükan'ı çekme kararında bazı iş çevrelerindeki tedirginliğin de etkisi olduğunu» sözlerine eklemiştir.

Türkiye'de bazı çevrelerin hükümet bunalımı yaratma çabası içinde bulunduğunu kaydeden Ecevit sözlerini şöyle sürdürmüştür:

«Demokrasiden aradıklarını bulamayan, kendi ihtiraslarını tatmin edemeyen, demokratik haklar ve özgürlükler ortamında çıkarlarının zarara uğrayabileceğini düşünen çevrelerdir bunlar. Bu çevreler, öteden beri çabuk paniğe kapılan ve demokrasiyi yeterince içlerine sindirememiş kimselerin de kaygılarını ve tedirginliklerini körükleyip istismar ederler ve ortamı elverişli bulduklarında demokrasiyi yozlaştırmak veya demokrasiye ara vermek tertipleri içine girerler. Ortamı böyle tertiplere elverişli bir noktaya getirebilmek için ellerinden geleni yaparlar.»

Ecevit sözlerini şöyle bağlamıştır: «Fakat demokrasiyi koruyup yaşatmayı, tüm sorunlara demokrasi kuralları içinde çözüm arayıp bulmayı ve oy hakkını kullanmayı ulusal görev sayan ve insanlık onurunun gereği sayan halkımız, bu kampanyanın etkisinde kalıp karamsarlığa ve yılgınlığa sürüklenmek şöyle dursun, demokrasiye dört elle sarılmaktadır.»

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, bugün karayoluyla Edirne'ye gidecek ve geceyi Edirne'de geçirecektir. Ecevit, ikinci seçim gezisini yarın Çanakkale ve ilçelerinde sürdürecektir.

TSİP «Partilerüstü hükümet» girişimlerine karşı demokratik güçleri ortak mücadeleye çağırdı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Teşkilâtlanma Sekreteri Aydoğan Gezer, Partisince İskenderun'da düzenlenen toplantıda 14 Ekim seçimlerinden sonra sermayenin «sıkıyönetimli partiler üstü hükümet» formülünü gerçekleştirmeye çalışacağını söyleyerek, bu girişimin mevcut kısıtlı demokratik hakları da büsbütün yoketmeyi amaçladığını belirtmiş ve tüm demokrasi güçlerini anti - demokratik tehditlere karşı birleşmeye çağırmıştır.

Aydoğan Gezer özetle şöyle demiştir:

«Emperyalist ve yerli tekelci sermaye, giderek derinleşen bunalımın faturasını emekçilere ödetmek için yeni anti - demokratik tertipler peşindedir. Bunlar arasında sıkıyönetimli bir partiler üstü hükümet formülü gündeme getirilmiştir.

Süleyman Demirel, verdiği demeçlerle böyle bir döneme yeşil ışık yakmıştır. CHP ise gericilik ve faşizm karşısındaki aczinden dolayı, bu girişime karşı direnecek nitelikte ve güçte değildir.

Türkiye'deki son derece kısıtlı demokratik hakların büsbütün yokedilmesini amaçlayan bu emellere karşı kararlı ve sonuç alıcı bir mücadeleyi ancak ve ancak örgütlü halk güçleri verebilir.

Sendikalarda ve diğer meslek kuruluşlarında gençlik ve kadın örgütlerinde ya da kültür derneklerinde örgütlenmiş olan beş milyonu aşkın emekçi, kendi kitle örgütleriyle birlikte toplumun en dinamik demokratik güçleri arasındadırlar.

Siyasal olan olmayan tüm devrimci, demokratik örgütler ülkemizde insan haklarını ve mevcut demokratik mevzileri savunmak için, vakit yitirmeksizin bir araya gelerek, sermayenin yeni saldırısına karşı etkin ve güçlü bir birliği kurmalıdırlar.»

LOKAVT SUÇTUR

Baştarafı S. 6'da

bu üstün konumları karşısında, çalışan emekçilerin haklarının kısmen olsun korunmasını istemiştir. 12 Mart'taki değişiklikten önceki şekliyle, işçilere grev ve tüm çalışanlara «sendika» hakkı tanımıştır.

İşverenlerin üretim araçlarına sahip olmak gibi, her yana ateş edebilen üstün silahlarına karşılık, işçilere sendika ve grev hakkının verilmiş olması, işçilerin ekonomik haklarını biraz olsun koruyabilmek içindir. Halbuki, buna karşılık, işverenlere lokavt hakkının verilmesi, işçilerin grev silahının işlemez hale getirmekten başka bir şey değildir. Böylece işverenler, zaten ellerinde bulunan üstün silahlarına ek olarak ve greve karşı kullanabilecekleri bir silah ele geçirmiş olmaktadır.

Dikkat edilirse, işverenler, işçiler grev ya da direniş haklarını kullanırlarken lokavt ilan edip fabrikalarını kapatmaktadırlar. Böylece grev silahı, ateş edilecek bir hedef olmadığı için işe yaramaz hale gelmektedir.

İşverenlerin lokavt hakkı, onlara keyfi hareket etmek, istedikleri zaman işçileri sokağa atıp fabrikayı kapatmak hakkını veriyor. Bu, özel mülkiyet hakkının, başına buyruk kullanılması demektir. Halbuki Anayasa, özel mülkiyet hakkının toplum aleyhine kullanılamıyacağını da belirtmektedir. Demek ki lokavt bu yanıyla da Anayasaya karşı işlenmiş bir suç sayılır.

Ama düzen, işçileri değil, işverenleri, yani kapitalistleri koruduğu, onların düzeni olduğu için, «keyfince kullanabilirsin» diyerek, özel mülk sahiplerine meydanı boş bırakmaktadır. İşçilerin yarattığı bütün değerlere «milli servet» gözüyle bakıp el koyan kapitalizm ve onun egemen sınıfları, yine işçilerin emeğiyle yaratılmış olan üretim araçlarının keyfi kullanımını teşvik etmektedir.

TİP GENEL BAŞKANI BORAN, «CHP BÜTÜN GAYRETİNİ TEKELCİ BURJUVAZİYE GÜVENCELER VERME ÜZERİNE YOĞUNLAŞTIRDI,» DEDİ

TİP Genel Başkanı Behice Boran —CHP yönetiminin kendisine umut bağlayan, destek olan, oy veren kitleleri hep «çantada keklik» bildiğini, bütün gayretlerinin ise içeride büyük tekelci burjuvaziye kendini beğendirme, ona güvenceler verme üzerine yoğunlaştırdığını savundu.

Boran demecinde, özetle şöyle dedi: «CHP yönetimi dış ilişkilerinde IMF'ye —dünya bankasına— OECD'ye ve benzerlerine boyun eğmekte, onların isteklerini kabul etmektedir. «Güçlü devlet», «etkin idare» formülü altında demokratik ortam büsbütün ortadan kaldırılmıştır. CHP üst yönetimi emperyalizm ve iş ortağı tekelci büyük burjuvazi ile uzlaşma, onlara teslimiyet politikasının kesin iflâsı içindedir.»

Ankara'da tüketilen meyve ve sebzeler denetlenmiyor

Ankara (a.a.) — Ankara hali yetkililerinin açıklamasına göre, başkentte günde ortalama üç milyon kilogram meyve sebze tüketilmektedir. Ankara toptancı haline günde 100 bin kilogram meyva ve 500 bin kilogram sebze gelmektedir.

Ankara hali yetkilileri, toptancı haline gelen malların ihbar ya da şikayet olmadıkça denetlenmediklerini belirterek, denetlemelerin sağlık bakanlığınca atanan halde görevli sağlık memurlarınca yapıldığını söylemişlerdir. Bir ihbar sonucunda sağlık koşullarına uymayan çürük ve bozuk meyve sebze bulunması halinde sadece bir lira ile beş bin lira arasında ceza verilmektedir.

Hal yetkilileri, üretim merkezlerinden komüsyoncular aracılığı ile hale getirilen meyve ve sebzelerin fiyatlarının arz ve talebe göre ayarlandığını söylemişlerdir. Açıklamaya göre, komüsyoncular getirdikleri mallara yüzde 7 kâr koyarken, belediye de yüzde 3 rüsum almaktadır. Böylece, nakliye ve diğer giderlerle birlikte, mallar daha satışa sunulmadan fiyatları en az yüzde 10 artmış olmaktadır.

Kayseri'de faşist saldırı

Kayseri (Gerçek) — Kayseride faşist saldırganlar, ilerici, demokrat, sosyalist ayırımı yapmadan evleri kurşunluyor ve bombalıyorlar. Yeni Mahalle'de üstlenen ÜGD'li militanların saldırıları buradan yönettikleri öğrenildi.

Ellerindeki hazır listelere göre, gece yarısı evleri bombalayan faşistlerden bir grup, Sosyalist Gençler Birliği (SGB) üyesi Yusuf Doğaner'in evini kurşun yağmuruna tuttular. Rastlantı sonucu, yaralanan olmadı.

Emniyet yetkilileri, atılan mermi kovanlarının, otomatik silahlara ait olduğunu ve bu silahları ancak profesyonel canilerin kullanabileceğini belirttiler.

Türk-Metal

Baştarafı S. 1'de

sendikasına tanınan yetkinin geçersizliğine ancak belgeler üzerinde inceleme yapılarak karar verilmesi gerektiğini bildirdi.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi kararı üzerine Kırıkkale işyerlerinde yapılan istiçvap Kırıkkale İş Mahkemesince durdurularak, sendikaların gösterdikleri üye giriş fişleri ve istifalar üzerinde imza tetkiki suretiyle inceleme yapılmasına karar verildi.

Kırıkkale iş mahkemesinin perşembe günü aldığı kararla fiş ve istifalar İstanbul adli tıp meclisine gönderilerek uzman bilirkişilerden rapor alınacak.

Gerçek Durum

lü çeşidinin hiçbir şekilde çözüm olamayacağı geniş kesimlerce somut deneyimle görülmüştür.

Bu olgu, ileri halk kitlelerini, yeni arayışlara sevketmiştir. Ve artık Türkiye'de milyonlarca kişi, kurtuluş yolunun CHP'den geçmediğini görerek, CHP'nin solunda politik alternatif aramaya yönelmiştir.

Ne var ki, solda alternatif arayan bu geniş kesimlerin hepsinin bilimsel bilince ulaştığı söylenemez. Türkiye sosyalist ve işçi sınıfı hareketinin yükselişi, kuşkusuz ki bilimsel öğretinin kitleler içinde giderek yaygınlaşıp kök salmasını sağlamaktadır. Ama bilimsel öğretiyle donanmamış geniş halk kitlelerinin de bulunduğu bir gerçektir. Bu kesimlerin ileri siyasal tercihleri özlemeleri ve arayış içinde olmaları sevinilecek bir gelişimdir. Bu gelişimi maddi güce dönüştürmek ise sosyalist hareketimize düşen yol göstericiliğin ivedi bir gereğidir. Bu görevin başarılması, sosyalist hareketin birliği ve sol'un birlikteliği politikasından geçer.

Emekçilerin en ileri unsurlarını bilimsel sosyalizmin sınıf bilincine kazandırırken, aynı zamanda, CHP'nin solunda bulunan geniş potansiyeli sosyalist hareket öncülüğünde derleyip, toplayıp, birleştirmek.

Ancak bu şekilde, bugünkü spontane emekçi sınıf potansiyellerinin, siyasal iktidar mücadelesinde seferber edilmeleri mümkündür.

Böyle bir görevi de başaracak olan, tek güç olan, Türkiye sosyalist hareketinin bölünmüşlüğü, kaçınılmaz olarak genel devrimci-demokratik mücadeledeki dağınıklığın da sürmesine yol açmaktadır. Bu nedenle geniş halk kitlelerinin İKTİDAR MÜCADELESİ'nde aktifleşmesi gecikmektedir.

Şu halde, politik çıkışsızlık içindeki ileri kitlelerin sosyalizm önderliğindeki siyasal mücadele saflarında toplanmalarında kilit sorun, sosyalist hareketin birliğini ve sol'un birlikteliğini sağlamaktır.

Ayrı örgütlenmeler içindeki sosyalist siyasal güçlerin sağlam temellerde ve kalıcı şekilde tek bir merkezi otorite halinde birleşmesi, sosyalist hareketin birliğini ve merkezileşmesini temsil etmektedir.

Kuşkusuz ki, bu çabalar sosyalist olsun, ya da olmasın tüm sol güçlerin, Türkiye'de sınıfsal ve ulusal baskılara karşı mücadele güçlerini birleştirmeleri süreciyle iç içedir.

Bir başka deyişle, bilimsel sosyalist hareketin birliği ile sol'un birlikteliği politikaları, birbirini etkileyen ve bütünleyen süreçlerdir.

Bugün tüm devrimci ve demokratik güçlerin en ivedi görevi, sol'un birlikteliğini, yani sol'da merkezi siyasal işbirliğini mümkün olan en geniş kapsamıyla kurmaktır. Bu geniş sol yelpazede yer alan sosyalist güçler ise sol'un siyasal işbirliğini sağlamak konusunda kendilerine düşen öncü ödevleri yerine getirirken, aynı zamanda, işçi sınıfı bilimi ve enternasyonalizmi temelleri üzerinde sosyalist hareketin siyasal ve örgütsel birliğini sağlamakla yükümlüdürler.

Bu ikili görev, ancak ve ancak, sosyalistlerin siyasal birliği ve tüm ilerici güçlerin cephe birliği konularındaki temel bilimsel öğretilere titizlikle bağlı kalınarak yerine getirilebilir.

Solda giderek güçlenen birlik ve işbirliği politikası daha şimdiden tarihsel nitelikli meyvalarını vermeye başlamıştır. Ve uzun olmayan bir erimde kesin başarıya ulaşacaktır.

enternasyonalizm

(Baştarafı 4. sayfada)

lojik şeklini veren ilerici toplum güçlerinin ulaştığı başarı da ancak bu sayede açıklanabilir.

İşçi sınıfı enternasyonalizmi, sınıf çıkarları temeli üzerine kurulduğu için ulusal çıkarların aşılması anlamına gelir. Ancak enternasyonalizm, ulusal çıkarların reddi anlamına hiç bir zaman gelmemiştir. Çünkü, dünyanın bütün işçileri, öncelikle ulusal birimler içinde yer alırlar ve bu birimler içinde proleter sınıf egemenliğini kurmak, savunmak ve geliştirmek zorundadırlar. Ne ki, işçi sınıfı, kendi sınıf çıkarlarını hiç bir zaman ulusal birimle sınırlamaz. Yani, burjuvazi sözcüğün burjuva anlamında nasıl milliyetçi ise, sözcüğün proleter anlamında da proletarya öylesine yurtseverdir.

Kapitalistlerin milliyetçiliği, kendi sınıfsal ve zümresel çıkarlarının korunması anlamındadır. Her kapitalist sınıf kendi pazar egemenliğini öteki ülkeler burjuvalarına karşı savunabilir ama pazar konusunda uyum sağlandıkça her kapitalist sınıf, kendi ülkesinin ulusal çıkarlarını satmakta en küçük bir tereddüt gösteremez. Kapitalistler için önemli olan üretim araçlarının özel mülkiyetinin devamıdır.

Proletaryanın sınıf kardeşliği, çıkar birlikteliğinin geniş boyutu onun başka ülkeler proletaryası karşısında kendine ayıracağı özel bir şeyi bulunmadığını anlatır. Bu nedenle işçi sınıfının yurtseverliği onun evrensel sınıf kardeşliğinin tamamlayıcı bir yanıdır. Kaybedecek serveti yoktur.

Hatta denebilir ki, sınıf çıkarlarını hiç bir ödün vermeksizin savunan proletarya, bu çıkarların ulusal biçimlerini, sonsuz bir fedakârlık düşüncesiyle, dünya proletaryasının çıkarlarına feda etmekten hiç bir zaman çekinmemiştir.

ÇALIŞMA HAYATINDAN

LOKAVT SUÇTUR YASAKLANMALIDIR

HASAN ŞERİF

«Bir iş kolunda veya işyerinde faaliyetin büsbütün durmasına sebep olacak tarzda, işveren veya işveren vekili tarafından kendi teşebbüsü ile veya bir teşekkülün verdiği karara uyarak işçileri topluca işten uzaklaştırılmasına lokavt denir.» (275 sayılı Toplu Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu-Madde 18).

275 sayılı yasanın kapitalistlere tanıdığı bu hak son zamanlarda oldukça fazla kullanılır oldu. İnter Contunental Oteli'nin sahibi, grevdeki işçilerin işine son verip işyerini kapattı.

Ülker Bisküvi fabrikası sahibi Sabri Ülker de, 1200 işçinin işine son verip 27 Ağustos günü fabrikasını kapattı.

Ülkemizde bu gibi lokavt olaylarına geçmişte çok rastladığımız gibi bundan sonra da rastlamaya devam edeceğiz. Ta ki, lokavt yasaklanıp suç sayılıncaya kadar.

Lokavt bir Anayasa suçudur. Çünkü Anayasa, işverenlere böyle bir hak tanımamıştır. Ama Anayasa'nın bu hükmünü hiçe sayarak işverenlere lokavt hakkı kanunla verilmiş, böylece Anayasanın özü zedelenmiştir.

Anayasanın özü şunun için zedelenmiştir. Anayasa çalışma hayatının nasıl düzenlenmesi gerektiğini belirtirken, işçi haklarının korunmasını esas almıştır. İşveren hakları diye bir şey olamaz çünkü, üretimde, yani çalışma hayatında, ilk ve son söz, lokavt hakları olmasa bile, işverenlere aittir. Zira onlar, üretim araçlarının, fabrikaların sahibi oldukları için işin başında ve sonunda söz sahibidirler.

İşte Anayasa, işverenlerin

Devamı S. 5, sütun 4'te

Maden-İş 2500 işçi adına toplu sözleşme yetkisi aldı

Eskişehir, (THA) — DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası, Eskişehir ve Bilecik'te bulunan işyerlerinde 2500 işçi adına toplu sözleşme yapma yetkisi aldı. Maden-İş 12. bölge temsilcisi Dursun Sabur tarafından yapılan açıklamada Eskişehir'de Arçelik kompresör, Isı cihazları, Entil, Goral Manyezit ve Bilecik'te «Odoksan» işyerlerinde toplu sözleşme taslaklarının görüşüldüğü belirtildi. Açıklamada daha sonra şöyle deniliyor: «Toplu sözleşme işyerlerindeki işçiler arasında hazırlanmaktadır. Önümüzdeki günlerde Türkiye Maden-İş sendikasına bağlı 106 işyeri ile birlikte bu işyerleri de MESS'le toplu sözleşme savaşımına girecektir. Bu konuda bölgemizdeki tüm işyerlerinde toplu sözleşme komiteleri oluşturulmuş, eğitim çalışmaları sürekli olarak devam etmektedir».

İzmir'deki BMC Fabrikası'nda yetki mücadelesi sürüyor

TÜRK-İŞ «BU İŞYERİNDE YETKİ ALMAMIZ ÇOK ZOR.»

İZMİR, (THA) — İzmir'deki BMC fabrikasında Türk-İş'e bağlı Türk Metal Sendikası ile DİSK'e bağlı Türkiye Manden-İş Sendikası arasında yetki mücadelesi sürerken Türk-İş 3. bölge temsilcisi Ertuğrul Bulmamış THA'ya bir açıklama yaparak «bu işyerinde yetki almamız çok zor,» demiştir.

1500 işçinin çalıştığı Ege bölgesindeki en büyük otomotiv sanayii olan BMC'de Türk Metal Sendikası toplu sözleşme yapmaya yetkili olduğunu iddia ederek çağrıda bulunmuştur.

Türk Metal Sendikasının yetkisine Türkiye Maden-İş Sendikası itirazda bulunmuş, bu arada bu işyerinde çok sayıda işçinin Türkiye Maden-İş'e üye kaydı yapılmıştır.

Bölge Çalışma Müdürlüğü yetki sorununun çözümünü ise İş Mahkemesine bırakmıştır. Mahkemenin bu konudaki kararını 26 Eylül'de vereceği öğrenilmiştir.

Türkiye Maden-İş Sendikası 3. Bölge Temsilcisi Vural Atış, yaptığı açıklamada, Türk Metal'in bu işyerinde üyesi kalmadığını, mahkeme kararıyla yetkinin sendikalarında olduğu kanıtlanınca işverenle toplu sözleşme görüşmelerine başlayacaklarını bildirmiştir.

Atış, sendika değiştirme yüzünden işlerine son verilen 20 işçinin tekrar işe alınmalarını sağlamak için yasal girişimleri sürdürdüklerini, işten çıkarılanların işe alınmaları koşulunun toplu sözleşmenin ilk maddesine koydurma kararında olduklarını söylemiştir.

Bulgaristan'da faşist iktidara karşı 23 Eylül ayaklanmasının yıldönümü

Faşizme karşı savaş, sonunda yeneceksin!

Faşist iktidara karşı ilk ayaklanma olarak kabul edilen **23 Eylül Anti-faşist ayaklanması**, faşizme karşı mücadele tarihinde önemli bir yer tutar. Emekçi sınıflara deney kazandıran derslerle doludur.

Aleksandr Stamboliski başkanlığındaki Çiftçi Birliği hükümetine karşı girişilen azgın faşist saldırılar 9 Haziran 1923'te başarıya ulaştı. Bu bir askeri faşist darbedir. Demokratik hükümet devrilmiş başını Tsankof, Vılkof ve Boris gibi azgın faşistlerin çektiği hareket iktidara gelmiştir. Trankof başkanlığında faşist bir hükümet kuruldu.

Faşist tehlikeye karşı Stambolisi hükümeti, özellikle de Çiftçi Birliği partisi, komünistlerle işbirliği yapmamıştı. Dimitrof bunu, «9 Haziran darbesinden önce Çiftçi Birliği'nin bütünüyle iktidardaki köy burjuvazisinin elinde bulunduğu»na bağlamıştır. Komünistler, iktidardaki Çiftçi Birliği partisine, yaklaşan faşizm tehlikesine karşı ortak mücadele önermiş, görüşmelerde bulunmuşlardı. BKP liderlerinden Vasil Kolarof'la Çiftçi Birliği hükümetinin bakanlarından Rayko Daskalof arasındaki görüşmeler sonuç vermedi.

Çünkü Çiftçi Birliği faşist tehlikeyi küçümsemekteydi. Kolarof'un, «faşist ayaklanma ve darbeye karşı ilk savaşacak olan işçilerin silahlandırılması» önerisine, «Bir karşı devrim olacaksa biz çeyrek saatten önce taraftarlarımızı silahlandırırız,» cevabını vermişti. Dimitrof:

Kolarof, «Korkarım bu çeyrek saatlik avansı bulamayacaksınız,» demiş ve 9 Haziran'da haklı çıkmıştı!

Faşist darbe, karşısında halkın birleşik eylemini buldu. Ancak, anti-faşist direnişi yönlendirecek her hangi bir siyasal eylem birliği henüz yoktu. Yerel parti örgütleri kendi aralarında işbirlikleri kurarken, olayları yanlış olarak, faşistlerle Çiftçi Birliği taraftarları arasında bir hesaplaşma olarak gören BKP'nin bir yazılı emri, mücadele birliğini, yerel başarılarına da son verdi. Emrin altındaki imza: **Todor Lukanof!**

İşçi sınıfı sosyalistleri durumu doğru kavramakta gecikmezler. Tsankof hükümeti emekçi halka ve onun demokratik haklarına azgınca saldırmaktadır. Faşizm iktidara yerleşmeye çalışırken, anti-faşist güçler de aralarında birliği yerleştirmeye çalışırlar.

Çiftçi Birliği ile Komünist Partisi arasında gerçekleşen anti-faşist dayanışmaya Sosyal Demokratlar katılmazlar. Onların II. Komünistlerin ise III. Enternasyonale bağlılığı, faşizme karşı mücadelede, arada duvar olmaması gerekirken, olur. Ama halk kalkmaktadır. Faşizme karşı öfkeye ayağa kalkmaktadır. Bunun siyasal önderliği vakit geçirmeden BKP tarafından oluşturulur, BKP 5 Ağustos 1923 tarihinde faşist iktidara karşı aktif direnişin şartlarının varlığını tesbit eder. 20 Eylül'deki MK toplantısında 23 Eylül'e açılan gün, silahlı ayaklanma saati olarak belirlenir. Çiftçi Birliği taraftarları da, Komünist Partisi önderliğindeki harekete katılacaklardır.

Tsankof'un seçimlere gideceği umudunda olan bir kısım komünist lider, ayaklanmayı gereksiz görmekteydi. Halbuki Tsankof, «Yerimize gelecekleri tanımadan iktidarı kendi cellatlarımıza vermeyiz,» demekteydi. Faşizmden kurtulma umudunu seçimlere bağlamış olan liderlerin başında **Todor Lukanof** vardır. Parti'nin 9 Haziran sonrası hatalı kararını örgüte duyuran emrin altındaki imzayla, anti-faşist ayaklanmaya karşı yanlış tutumun başını çekenin aynı kişi olması, kuşkusuz bir rastlantıdır.

23 Eylül günü, bir hafta süren ayaklanma her bakımdan hazırlıklı olamadığı, tüm anti-faşist güçlerin desteğini alamadığı için yenildi. Yani, yenilgi, komünistlerin dışındaki anti-faşist güçlerin omuzlarında kaldı.

Bundan sonra Bulgaristan koyu bir faşist karanlığın içine girdi. Ama faşizme karşı direnileceğini ve onun yenilebileceğini öğrenecekti.

Ayaklandı halk—
tezgâhlardan, ocaklardan çıkarak
— çekiç elde,
isle, kurumla, kıvılcımla
yoğrulmuş halde,
— ve elde orak,
yürüdüler ovalardan
topraktaki kara işin adamları
iliklerine işlemiş rutubet ve ayaz
ve ömür tüketmiş sabırları
hiçbir eyleme sığmaz.
...
taşlaşmış gökkubbenin altında
gümbür gümbür gümbürdedi doğa
kükremiş çığlıklarla:
— Kalk!
Atıldı ileri yiğitçe,
coşkun ve taşkın,
korkunç ve yüce:
HALKI

GEO MILEF

Eylül 1923'te Bulgaristan Komünist Partisi (Sol-Kanat Sosyalistleri), 9 Haziran'da kurulan faşist diktatörlüğe karşı girişilen aktif direnişi örgütledi ve yönetti. İşçiler başta olmak üzere halk güçleri büyük kahramanlık gösterdiler. Hareket başarısızlığa uğradı ama bıraktığı iz kitleler ve faşizm arasında öyle derin bir düşmanlık yarattı ki, bunu ortadan kaldıracak hiç bir yol ve yöntem yoktu. Eylül 1923 ayaklanması Partinin yetkinleşmesinde dönüm noktası oldu.

Kartal Belediyesinde işçi kıyımı

● İŞÇİLER CHP'Lİ BELEDİYE BAŞKANININ YASA DIŞI UYGULAMALARI KARŞISINDA SESSİZ KALMAYACAKLAR

İstanbul (Özel) — CHP'li Kartal Belediye Başkanı Mehmet Ali Büklü'nün Belediye Halk Pazarı'nda çalışan dört işçiyi işten attığı bildirildi.

Kartal Belediyesi Halk Pazarı'nda çalışan 21 işçinin, Belediyece alınan bir kararla memur statüsüne geçirilmek istenmesine işçiler tepki göstermişlerdi. Bunun üzerine Belediye Başkanı'nın emriyle, başlangıç olarak 4 işçi işten atıldılar.

Kartal Belediyesi'nde çalışmakta olan ve DİSK'e bağlı Genel-İş üyesi 190 işçi, arkadaşlarının tekrar işe alınması konusunda Belediye Başkanlığına tepkide bulundular. İşçiler, arkadaşları yeniden işe alınmadığı takdirde greve gideceklerini ve işçi kıyımına göz yummayacaklarını belirttiler.

İşçiler daha sonra, bu kararlı davranışlarının «Belediye yetkililerini çileden çıkardığını» söyleyerek, belediyenin sudan gerekçelerle Halk Pazarı'nı faaliyetten alıkoyduğunu açıkladılar. Belediye «işletmedeki aksaklıklar, fiyat ve ücret artışları, iş yerinin işlevini sona erdirmiştir» gerekçesiyle halk pazarını kapatmasını işçiler şöyle eleştiriyor: «Gerçekte Belediye Halk Pazarları, hızlı fiyat artışları karşısında halka daha ucuz gıda maddeleri sağlamak amacıyla kurulur. Kartal Belediyesi bu amacını unutmuş görünüyor. Üstelik 17 nisan 1976'da 500 bin lira sermaye ile işe başlayan işyeri, sermayesini 1 milyonun üzerine çıkarmıştır.»

Öte yandan Belediye'nin Halk Pazarını kapattıktan sonra, «Tüketim Düzenleme A.Ş.» adı altında özel sermaye ile ortaklaşa gıda pazarı açacağı konusunda haberler sızdığı belirtiliyor. İşçiler, Belediye'nin bu faaliyetlerinde özel kişileri belediye eliyle zenginleştirme amacına yöneldiğini açıklıyorlar.

Belediye Başkanı M. Ali Büklü'nün, son iki ay içinde aldığı kararlarla gerici ve sağcı kimseler olduğunu, böylece işçilerin birlik ve bütünlüğünün parçalanmak istendiğini de söyleyen işçiler, «bu tür uygulamaların son zamanlarda ülke çapında yaygınlaştığını ve bu nedenle CHP'ye duydukları güveni artık yitirdiklerini» de bildirdiler. İşçiler, «CHP'nin artık işçi ve emekçi sınıflar için umut olmaktan çıktığını» belirterek, CHP'li Belediye Başkanının işçi düşmanı uygulamaları karşısında etkin mücadele yürüteceklerini söylüyorlar.

Emekçilerin birlik talebi gerçekleşmelidir

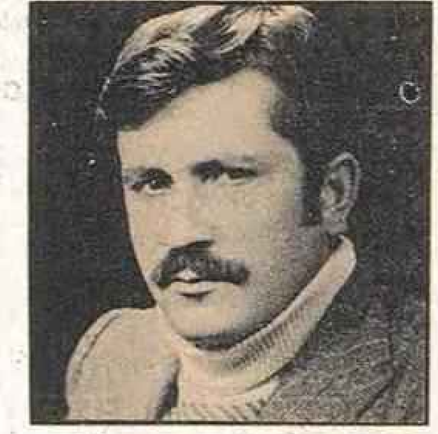
Ülkenin dört bir yanında emekçiler, güçlerinin birliğini ve sol'un birleşmesini istiyor. Bu, emekçilerin, artan sömürü ve baskılar karşısında yıllardır özlediği bir sonuç. Ama emekçiler bunun artık özlem olmaktan çıkmasını, bir gerçek halini almasını istiyorlar. Öğreniyorlar, tartışıyorlar, örgütleniyorlar ve dayatıyorlar.

İşçiler, köylüler, emekçiler, ilerici ve sosyalistler, azgınlaşan faşist saldırılara karşı birlik istiyorlar. Hayat pahalılığına, sömürüye karşı, anti-demokratik baskılara karşı mücadelenin birleşmeyle başarıya ulaşacağını görüyorlar. Önümüzde seçimler var. Bu seçimlerde sosyalistlerin ve ilericilerin birlikte davranmasını, sosyalistlerin gücünün seçimlere de yansımasını gerekli görüyorlar. İşçi sınıfı öncülüğünde tüm emekçilerin iktidarına giden yolda, sömürüye ve faşizme karşı mücadele, yeni demokratik kazanımlar için mücadeleyle, birlikte başarıya ulaşacaktır. Sosyalistler, demokrasi güçleri, ne kadar tez birliğe kavuşursa, demokratik halk iktidarının dolambaçlı yolu o kadar kısalacaktır. İşçiler ve tüm emekçiler, bunu artık kavrıyor ve birliğin gecikilmeden hayata geçirilmesini talep ediyorlar. Bu talep gerçekleşmelidir. Her kim ki, bu talebe kulak vermiyor, o, mücadelenin önündeki somut hedefleri göremiyor demektir. Mücadelenin önündeki açık hedefleri göremeyenlerin ise, işçi sınıfına ve emekçilere yol gösteremiyeceğini, iktidar mücadelesini sonuca götüremiyeceği ayan beyan ortadadır.

BEKİR CEYLAN: «Seçimlerde işbirliğini reddedenleri tarih affetmiyecektir»

Sendikalar, ülke çapında toplu sözleşmeler dönemine giriyor. Sermaye, işçilerin ekonomik-demokratik taleplerini bastırmak için toplu bir saldırıya hazırlanıyor. İşçi sınıfının birliği, her zamankinden daha âcil biçimde mücadele gündeminde yer alıyor.

Bu konuda sendika yöneticilerinin görüşlerini yansıtmayı bir görev sayan gazetemiz, yeri geldikçe bunu yapmaya çalışacaktır. Aşağıda DİSK Gıda-İş Sendikası üyesi ve Burdur Şube Başkanı Bekir Ceylan ile Burdur muhabirimizin yaptığı bir konuşmayı sunuyoruz:

GERÇEK: Günümüzün ekonomik ve siyasal durumunu değerlendirir misiniz?

CEVAP: İşçi sınıfı açısından ekonomik ve siyasal durum hiç iç açıcı değil. İşçiler çok zor şartlar altında yaşıyor. Mevcut kapitalist sömürü düzeni, işçi sınıfına ekonomik anlamda saldırdığı gibi —yani ücretlerin dondurulması, toplumsal anlaşma gibi oyunlarla onu kıskaca almaya çalıştığı gibi— siyasal anlamda da saldırmaktadır. Sıkıyönetim bunun en bariz örneğidir. Ama işçi sınıfının ileri sendikal örgütü DİSK, bu tür anti-demokratik girişimlerin karşısındadır ve böylesi girişimlere karşı mücadele etmeyi sürdürecektir. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın.

GERÇEK: Seçimlerin sıkıyönetim altında yapılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

CEVAP: Seçimlerin sıkıyönetim altında yapılması, seçimlerin demokratikliğine gölge düşürmektedir. Çünkü sıkıyönetim, düşünce özgürlüğünün, yayın özgürlüğünün, toplantı özgürlüğünün rafa kaldırılması demektir. Onun için sıkıyönetimin seçimlerden önce mutlaka kaldırılması gerekiyordu.

GERÇEK: Seçimlerden sonra AP'nin yeni bir MC girişimi olacaktır. Böyle bir girişim karşısında tavrımız ne olmalıdır?

CEVAP: Bana göre, bir 3. MC karşısında DİSK kesinlikle GENEL GREVE gitmelidir. Ayrıca tüm demokrasi güçleri, böylesi girişimlere karşı mücadele etmelidirler.

GERÇEK: CHP hükümetinin iki yıllık icraatı hakkında ne düşünüyorsunuz?

CEVAP: CHP hükümetinin iki yıllık uygulaması işçi sınıfına ve emekçi halkımıza birşey getirmemiştir. Bu iki yıllık dönemde CHP tekelci sermayenin onayını ve desteğini almanın hesaplarını yapmıştır. İktidardan önce vaad ettiklerini çabucak unutmuştur. (141-142 nin kaldırılması, REFERANdumun yasallaşması... vb.) Ayrıca faşist MHP ve ÜGD'nin üzerine kararlıca gidememiş, onları kapatamamıştır.

GERÇEK: Seçimlerde DİSK'in tavrı ne olmalıdır?

CEVAP: DİSK bize göre CHP'yi kesinlikle desteklememelidir. Ayrıca DİSK sol'un birliğine yönelik kesin tavrını koymalıdır. Seçimler DİSK açısından işçi sınıfının siyasal birliğini ve sol'un birlikteliğini kolaylastıracak bir biçimde kullanılmalıdır.

GERCEK: TSİP, Milletvekili seçimlerinin yapılacağı illerde CHP'ye işbirliği (DİSK, TÖB - DER... vb. desteği ile) teklif etti. Bu işbirliği teklifi sizce olumlu bir girişim midir?

CEVAP: Böylesi bir girişim, son derece olumludur. Ayrıca bu girişim parlementer aritmetik açısından durumun MC'cilerin lehine dönmesini engelleyecektir.

GERCEK: TSİP'in seçim işbirliğini TİP'in reddetmesini nasıl karşılıyorsunuz?

CEVAP: TSİP'n seçim işbirliği teklifini TİP'in reddetmesi kesinlikle affedilir durumda değildir. Bu, TİP'in sekter, tekelci, grupçu ve sorumsuz anlayışından kaynaklanmaktadır.

GERÇEK: TSİP, tüm sol güçlere seçim isbirliği teklifi yaptı. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

CEVAP: Zaten seçimlerde tüm sol'un isbirliği yapması zorunludur. Böyle bir dönemde, böyle bir teklif, son derece olumludur. Bu işbirliğini reddedenleri tarih affetmiyecektir!

«Tek ses, tek yumruk olalım»

Turhal'dan Halil Aydıner Bildiriyor — Gerçek Gazetesi adına Turhal'a bağlı Akçatarla —eski adıyla Dozmana— köyüne gittik. Muhtar Şükrü Öz ve Öğretmen Hüseyin İnce'yle görüştük. Köyün arazi sorunları var. CHP'nin yerel örgütü köylülerin arazisini kodamanlara peşkeş çekmek istiyor. Muhtarla bu konuyu görüştük!

Gerçek — Ölü durumundan kurtardığınız arazi hakkında bilgi verir misiniz?

Muhtar — Köy halkı olarak birleşerek, hudutlarımız içerisinde kalan işlenmeyen araziyi değerlendirmeğe karar verdik. Birleşerek ortaklaşa ekip - biçtik. Arazinin gelirini köy sandığına devrediyoruz.

Sizin durumunuzda olan veya size benzer durumda olan köyler için neler tavsiye edersiniz?

C: Yoksul köylülerin elbirliği etmeleri lâzım. Birlik-beraberlik içinde olmaları lazımdır. Emekçiler birlik olmaksızın haklarını savunamazlar.

Akbaş ve çevre köyleri KÖY-KOOP'a katılma kararı aldı

AKBAŞ EMEKÇİ KÖYLÜLERİ: «KÖY-KOOP ÇATISI ALTINDA DAHA BİR GÜÇLÜYÜZ»

Halit Y. Gündoğdu bildiriyor — Bartın'da Akbaş ve Çevre Köyleri Kalkındırma Kooperatifi'nin olağanüstü genel kurulu yapıldı.

Yönetim Kurulu faaliyet raporunu genel kurula sunan Başkan Hüseyin Özdoruk, kooperatifin çalışmalarını anlatarak şöyle dedi: «Kooperatifimiz henüz yeni sayılır, ortaklarımızın tüm ihtiyaçlarını karşılayamıyoruz, bunun için önümüzdeki dönemde kooperatifimizin sermayesini artırmak başlıca görevlerimiz arasındadır.»

Başkan kooperatifin önündeki engellere de değinerek şunları söyledi: «Çevremizde bulunan aracı-tefeci-tüccar ve büyük esnaflar, kooperatifimizin istikrarlı gelişmesinden huzursuz oluyor. Rahatları kaçtı. Tatlı kârlarının azaldığını anladılar. Varsın rahatsız olsunlar, gelişmemizi engellemeye çalışsınlar. Ama emekçi köylülüğün ve kooperatifimizin gücü, onları geriletmeye yetecektir.»

Daha sonra olağanüstü genel kurula gitmenin nedeni olan Köy-Koop'a katılma önerisi geldi. Hüseyin Özdoruk, Yaşar Akbaş ve Yaşar Aydın, genel kurula sundukları öneride, «birliğe katılmanın yararları ve kooperatifin gelişmesine olan katkısını» dile getirerek «Köy-Koop çatısı altında daha da güçlü olacağız» dediler. Kooperatif genel kurulu, öneriyi benimseyerek oybirliği ile Köy-Koop'a katılma kararı aldı. Gerekli girişimlerde bulunmak üzere yönetim kuruluna yetki verdi.

Genel kurulda ayrıca, kooperatif binası yapılması ve bunun için yer satın alınması, sermaye artırımı için Orköy'den kredi alınması, ortakların ana ihtiyaç maddelerinden çimento, gübre, tuğla, tarım aletleri gibi ihtiyaçların temin edilmesi yönünde gerekli başvuruların yapılmasını karar altına aldı.

Genel kurula, Hacıosmanoğlu, Çiftlik, Hocaoğlu, Karaköy ve Arıönü Köy Kooperatifleri dayanışma mesajları gönderdiler.

Emekçi Köylü Birliği Bartın temsilciliği gönderdiği mesajda: «Ülkemiz genelinde ve özel olarak ilçemize bağlı köylerde, son yıllarda büyük gelişme gösteren kooperatifleşme hareketi, kırsal alandaki emekçi köylülüğün hızlı bir bilinçlenme dönemine girdiğini göstermektedir,» dedi. Mesajda, kooperatifçiliğin önemi şöyle vurgulandı: «Daha iyi yaşam koşulları, sömürüyü azaltıp sınırlandırabilmek için, ekonomik güçlerini birleştiren emekçi köylülüğün elinde güçlü bir silaha dönüşebilecek araçtır kooperatif.»

EKÖB'ün mesajı şöyle sona eriyor:

«Kırsal alandaki emekçi köylülüğün sorunlarını tesbit eden, bilinçlenmesine ve örgütlenmesine yardımcı olan, çözüm yolları öneren Emekçi Köylü Birliği (EKÖB), dayanışma dileklerini iletir, Köylü Birliği gazetesi kooperatifiniz sorunlarını ve yaptığı çalışmaları, en geniş kamuoyuna açıklayıp maletmeyi görev bilir. Çalışmalarınızda başarılar dileriz.»